Loughborough University

This item was submitted to Loughborough's Research Repository by the author.
Items in Figshare are protected by copyright, with all rights reserved, unless otherwise indicated.

4AT3_pdf_Our Story_Oral Histories of Women from Turkey

PLEASE CITE THE PUBLISHED VERSION

LICENCE

CC BY-NC-ND 4.0

REPOSITORY RECORD

Erkonan, Sahika, and Burce Celik. 2020. “4at3_pdf_our Story_oral Histories of Women from Turkey”. Loughborough University. https://doi.org/10.17028/rd.lboro.12951134.v1.

Tamam o zaman, başlıyorum. Bir önce *background'*umdan bahsedeyim, yani böyle bir kimim, neyim, şöyle olsun… Ben orta sınıf bir ailenin, orta sınıf memur, ikisi de memur olan bir anne-babanın kızıyım. 1969'da dünyaya geldim. Çocukluğumu çok… şimdi çok güzel hatırlıyorum. Hatta çocukluğumu hep hatırlamaya çalışıyorum. Çünkü Luis Buñuel'in -sinema yazarlığım da var ya, oradan gireyim- Luis Buñuel'in bir filminin arkasında kendisi ile yapılmış bir röportaj vardı. Luis Buñuel kameranın karşısında terliyordu, çok sahiciydi çok. Koskoca Luis Buñuel dersin, belki heyecanlanmıştı, belki hava sıcaktı bilmiyorum ama, şey dedi, "O kadar işte dadaizm, fütürizm, işte Daliler, deliler, bütün dönemin delileriyle bir araya geldik, neler okuduk neler, işte tükettik bilmem ne ama en büyük yaratıcılık kaynağımı daha sonra" dedi, "çocukluğumda buldum." Yani çocukluktaki imgeler, çocukluktaki dünyaya bakış, dünyanın gizemi falan. Bunları ben ekliyorum, o söylemedi ama yani ben de oraya dönmeye çalışıyorum hep.

Ya ben çocukken çok tatlı bir çocuktum, Heidi'ye benzerdi çocukluğum hatta, böyle tombalak falan filan. Ben biraz da bu konu, şeyde, bu kadın hikâyesinde şeye, mademki hikâyede çok fazla, dramatik şeyler yok ama mesela cinsellikten falan da bahsetmek istiyorum. Özellikle kadın cinselliği. Artık zaten bu konuda sanırım hiçbir araştırma, hiçbir şey yapılmıyor, özellikle AKP'den sonra müthiş bir muhafazakârlık var, bunlar ayıp ya, vajina diyemiyor koskoca bir Meclis başkanı, ayıp diyor, kadın cinselliğine dair hiçbir şey, hiçbir şey görmüyorum, bir araştırma, anket. Hani *Masters and Johnson* olmayacak bu ülkede belli, çok kısıtlı şeyler. Her neyse, ben tombik bir çocuktum ama mesela şeyi hatırlıyorum, yani libidonun varlığını hatırlıyorum çocukken. Mesela, bebeklerimle öpüştüğümü hatırlıyorum (gülüyor). Onları küçük birer cinsel obje olarak ve erkek olarak hissettiğimi hatırlıyorum, çok tuhaf bir şekilde. Kuzenlerimle cinsel oyunlar oynadığımızı hatırlıyorum, onlarda erkek rolünde olduğumu hatırlıyorum. Mesela çocuk büyüten falan filan varsa, tabii şimdiki anne-babalar çok özenli ama mesela teyzem, teyzemin bir tür aslında, şimdi onun bazen böyle duygusal zorbalık yaptığını düşünüyorum.

Teyzem kendi kızıyla beni alıp eniştemin erkek berberinde saçlarımızı kısacık kestirtirdi. Böyle bir saçları iki yanda uzamış bir çocuk olarak büyümedim yani. O da bir tercih. "Saçlar kesilecek yoksa bitleniriz" gibi bir şeyle, annem babam da çalışıyor, ben zaten hani şeylerle büyüyorum, anneannem, dedem ve hatta dedemin annesi olan ninemle, çocukluk hem eğlenceli hem dünyaya bakış, böyle kocaman gözlerle merakla dünyaya bakılıyor, bir gizem var, bir şeyler oluyor dünyada ve ben, işte, ona eşlik etmek için büyütülüyorum bir şekilde. Artık şimdi zaten kimseyi yargılamıyorum, hani nasıl büyütüldüm, nasıl edildi şeklinde, onlar geçti. Fakat oralarda birtakım şeyler olduğunu görüyorum, aksaklıklar. Okula gitmeyi mesela ben çok severdim, yani okula gitmek benim için, çünkü kuzenlerim benden birisi iki, birisi üç yaş büyük, onlar okula başlamış, bu arada ben okul öncesi okumayı öğreniyorum, yazdığımı hatırlamıyorum ama şarıl şarıl okuyorum yani ve bir yandan da ailenin dahi çocuğu olarak görülüyorum. "Oo okumayı öğrendi." Çünkü onlar orada gitmiş, çizgilerle mizgilerle bir şeyler yapıyorlar, ben okuyorum (gülüyor),

önüme geleni okuyorum. Hatta hiç unutmam, çok komikti, ilkokulda altı yaşında, “Hadi biraz erken yazılayım bari” diye gittiğimde, çünkü Kasım doğumluyum, okul müdürünün odasındayız annemle, annem diyor ki, “Okumayı öğrendi bu, ne yapalım, hani ikinci sınıftan mı başlatsak?” Adam diyor ki, “Ya bir de matematik diye bir şey var ama, bir dakika, şimdi ona bir bakalım.” Peki. “Önce bir okumaya bakalım.” diyor, bana böyle “Ali, at” (gülüyor), fişler olur ya, “Ayşe, sıç” falan. (gülüyor) Neyse, onlar zaten süper. Ondan sonra adamın siniri bozuluyor. Biraz daha böyle, kalın paragraflar hani, büyük harflerle yazılmış, ilkokul okuma kitaplarından, onları da okuyorum. Sonra, gazete okutuyor hatta. Masasının üstünde bir cam vardı; gazete mi, ansiklopedi sayfalarıyla mı ne kaplıydı, onlar da minicik karınca duası gibi yazılmış. Ona artık “Bunları da okuyabiliyor musun ya?” diyor (gülüyor), ben onları da okuyorum. Tamam. Adam, “Çok iyi” diyor ama işte “Matematiğe bakacağız.” Matematikte de (gülüyor), matematikte diyor ki işte “İki elmam var, annem bana beş elma daha verdi, kaç elma olur?” Cevap yok. “Üç elmam var, üç armudum var,” hani şeyleri değiştiriyor, kümeleri, “iki armut daha geldi, kaç armudum oldu?” Cevap yok. En son, “Bir elmam var, bir elma daha verdi babam?” (gülüyor) Hayır, o da yok, yani ‘bir artı bir de’ yok. Kaldı ki ne çarpma ne bölme, onlardan haberim yok. “Yok,” diyor, “biz bunu başlatmayalım, ezilir, ezilebilir yani.” Tamam. Ben böyle büyük bir hevesle okumayı söktüğüm için ilkokula başlıyorum ve ilkokulun ilk günü şöyle bir şey olmuş, bunu da sınıfta “***” diye, şimdi beyin cerrahı bir arkadaşımız, sonra bir ara sevgili olduk, o zaman anlattı zaten: Yan yana oturuyoruz. Okulun ilk günü. Onun defterini alıp -bir de çok komik, hani şişman, şişko, böyle göbekli, tombilik bir çocuğum, hani sevimliyim ama çok cinsel (gülüyor) cinselim yani, âşık oluyorum. “***” benim ilkokul aşkım oluyor ve ilk gün defterini alıp “Sen çok güzelsin, Alain Delon'a benziyorsun.” yazmışım defterine ve defteri kapatıp buna vermişim. Bu hiçbir şey anlamamış, eve gitmiş “Anne yanımdaki kız bir şey yazdı defterime.” Demiş. Kadın, işte müstakbel kayınvalide olamadı (gülüyor), açmış bir bakmış, “Sen çok güzelsin, Alain Delon'a benziyorsun.” “Kim yazdı bunu?” “***”. Şimdi “***” ve “***” sonra o ilkokul boyunca, sessiz, karşılıklı, platonik bir aşkın kahramanları olup ama sınıfın da en parlak hani öğrencileri olarak, biz böyle büyüdük. Ben okumayı çok sevdim, zaten çözmüşüm mevzuyu, okula gitmeyi çok seviyorum falan filan, hiç problem yok. İşte ortaokul, “***” Kız Lisesi, kız lisesinde okumanın handikapları. Sanırım artık pek öyle kız lisesi falan kalmadı diye düşünüyorum, yani karma oldu. Kız lisesi çok tuhaf bir şeydir yani, Erenköy Kız Lisesi vardır işte, Kandilli Kız lisesi vardır, Kadıköy Kız Lisesi vardır ve burada aslında çok da tuhaf şeyler yaşanır. Kızlar birbirine âşık olur, olurlar yani. Ben öyle bir aşk yaşamadım, hani o kadar erkek gibi hissettiğim halde ve bir de ortaokulda kaşım gözüm bir yere gider filan, mesela, sana al aileden bir zorbalık.

Böyle, bunları böyle kurgulayacağım, böyle düşünüyorum, hafif de serbest çağrışım da oluyor konuşurken. Aile zorbalığı, bu başat olan dominant teyzem, saçımızı kestiren, beni Çetin Alp'e benzetti (gülüyor). Çetin Alp yani. Çetin Alp'e benzetiyor ve ben yıllarca kendimi Çetin Alp gibi hissediyorum. Kabarık saçlı, gözlüklü bir tenor mu, bariton mu (gülüyor), bir opera sanatçısı olarak

yani. Al sana zorbalık. Ve şey başlıyor orada, diğer kuzenlerle kendini kıyaslama hâli başlıyor; ben çirkinim onlar güzel, onlar regl oldu bende hâlâ memeler pırtlamadı filan. Onların flörtü var, benim olamaz, nasıl olabilir ki, çünkü ben Çetin Alp'im. Bununla dalga geçiliyor, gülünüyor. Yani ben mesela annemin babamın yerinde olsam onun ağzına sıçarım. Had bildirmek diye bir şeyi böyle, böyle bir durumlar, neyse, buralar karışık. "***" Kız Lisesi, gene de okumayı seviyorum, hiç öyle şeyim yok yani, 'Ay ne okulu mokulu,' asilik masilik yok. Bir de en önemli şey; benim hayatımda asilik olmadı. Bu bütün hayata damga vuran bir şey. Anneyi, babayı bir tam öldüremiyorsun asilik olmayınca. Biraz kendi yolunu çizmekte zorlanıyorsun, başka etki altında kalıyorsun. Bunu da neden söylüyorum, terapiye devam ediyorum şu anda tekrar, on senede bir giderim, psikoloğum çok şeydir, beni bir derler, toparlar, gene hayata kazandırır, hatta yeniden doğuruyor falan filan. Gene konuşuyoruz yani, başkasının etkisi altında kendimi değerlendirme bende şu anda 50 yaşında hâlâ devam ediyor. Yani o gün kuzenler olur, sonra işte sevgilinin gözünden kendini görüp kendini harcama oluyor falan, devam ediyor.

Sonra üniversiteye, işte o zamanlar hasbelkader bir tercih yapıldı. Bir küçük kuzenim Maliye'yi kazanmıştı, ben Siyasal istiyordum. Çok böyle politik şeylere çok ilgi duyuyordum, kendi çapımda okuyorum, ediyorum. Siyasal olmadı, hasbelkader beşinci tercih "***" oldu. Büyük kuzenimle seçenekleri belirlerken, "Bak işte, "***" fena değil, hem Türkçe-Matematik." Bu arada bendeki matematik hani o 'bir artı bir' şeyi (gülüyor). Bütün öğrenim hayatım boyunca edebiyat bölümlerinde falan neticelendim çünkü anlamıyorum ya da anlatamıyorlar bana, bilmiyorum. Neyse, Türkçe-Matematik, ben müthiş bir Türkçe neti ve beş tanecik de matematik netiyle "***"yi kazandım. Yani Türkçede bayağı fazla bir net, matematikte de valla bir soruyu kimse çözememiş, böyle bir şey sorusu, türev-integral değil de bir şey yani, onu da nasıl hasbelkader kimse anlamadı, ben de nasıl çözdüğümü bilmiyorum. Neyse, böyle beş matematik, ben İstanbul "***"ye geldim. Bu arada bir sene önce ya da ne zamandı ya, lise bir mi, orta son mu, babam beni gezdirmeyi çok severdi, bir eski İstanbul turuna gitmiştik; Eminönü, Sultanahmet, İstanbul Üniversitesi. Ve çok ilginç, İstanbul Üniversitesi, Beyazıt'ta Sahaflar Çarşısı'nın önündeki çay bahçesinde oturduk ve ben büyülendim. Çünkü orada pipo içen kızlar, bohem tipler, böyle saçlı-sakallı oğlanlar, yani 80'lerde hani ihtilal mihtilal ama gene de umut dolu bir gelecek var yani. 80'leri ben özleyeceğimi, hiç aklıma gelmezdi. Ve plastik sandalyeler yok, tahta sandalyeler var, onlar daha kaplamamış, İtalyanlar henüz onları üretmemiş, tüm dünyaya yaymadan evvel. Neyse, ben Beyazıt'ta böyle "Allah" dedim, İstanbul Üniversitesi, kapıya bak, şuna bak falan filan, büyülendim böyle geldim. İşte üniversiteyi de orayı kazandım, İstanbul "***"yi kazandım. Ondan sonra koca bir kampüs, seç beğen al yani, binlerce, yani yüzlerce, yüzlerceydi herhalde. Bütün bölümler o ara, İktisat Fakültesi'nin bütün bölümleri ortak eğitim görüyordu, sonra branşlara ayrılıyordu. Mesela ben orada, hani çirkinim, Çetin Alp'lik geçmiş ama, böyle oranın en uzun saçlı (gülüyor), bildiğin Mickey Rourke öncülü bir oğlana hemmen abayı yaktım, hemen! Fakat çocuk *hippy-hippy-shake*. Bir de tanıştık, arkadaş olduk. Abi, frekansın uymasına imkân yok yani, herif

“***” Lisesi mezunu ama ilk zaten şeyi kazanmış, 67’liydi o, iki yaş büyüktü, uçak mühendisliğini kazanmış. Tarzı marzı böyle 60’lı yıllardan, 70’lerden gelmiş oraya. İşte yeşil bez çantalar, İspanyol paça kotlar, upuzun saç, benim saçlar kısacık. Biz bununla, ben yanık, yandım yani tabii de, şeyiz, böyle çok güzel bir arkadaşlık falan. Zaten bu, iki seneden sonra, Hindistan'a gitmek suretiyle hayatımızdan çıkaraktan, ben ona bayağı bir platonik şeyim. Yemin ediyorum sana, 2017'nin Nisan'ına kadar sürdü. Çünkü evlendi kendisinden büyük bir kadınla falan filan, bir uyuşturucu geçmişi var, sonra çocuğu oldu, karısını kaybetti, sonra bir daha evlendi. Ben bunları, düşün yani 90'lar 2000'ler, 2010'lar boyunca *stalk*layarak bir şekilde, internete girince buluyorsun bir şekilde, Facebook’tan fotoğrafları açık işte veya karısının mı açık, oradan girip albüm yaptım falan, 2017'nin Nisan'ına kadar ve şey diyordum, “Mezar taşıma yazarsınız sadece “***”i sevdi.” Ve fakat o da şöyle bir şey, tekrar bir araya geldik, artık İstanbul'da, ikinci eşi ve kızı Bulgaristan'da yaşıyor. Ama ben bir baktım çok seviyorum, küçük erkek kardeşimi ya da abimi bulmuş gibi bir şeye dönüştü yani yıllar sonra. Hâlâ arkadaşız, görüşüyoruz falan filan.

Neyse üniversitede ona, aşkımız da geçti ondan sonra “***”den, üniversiteyi nasıl okudum? Memur çocuklarının, Cezmi Ersöz yazmıştı, o da bir asker çocuğu olarak, bir tür memur olarak, orta sınıf bir memur çocuğu olarak kendini tanımlıyordu ve bizi de; bir acelemiz vardı hani, hayata atılma ve para kazanma konusunda. Ben de öyleyim, aileme yük olmamak için her ne kadar okuduğum bölümü sevemesem de, çok yanlış bir tercih olduğunu, bana uygun olmadığını görsem de biz eşek gibi okuduk. Mecburduk ve çalışılacak, para kazanılacak, hayata atılınacak. Çünkü bir sınava daha girip de, bir sene daha kaybedip de hayatı erteleme gibi bir şansımız olmuyor maalesef, öyle bir seçenek yok yani, düşünülemez bile. Ha ne yapardım ne olurdum, inan bilmiyorum, yani ne okurdum yerine, neyi tuttururdum, bilemiyorum. Neyse, okul bitti, gerisi bir ton sevmediğim iş. Hatta işte sekreterlikten tut, adı böyle concon olsun hani yönetici sekreterliği falan filan. “***” Kitaplar açılmıştı, başında “***”, orada düzeltmenlik gibi bir şeye başladım. Ya altı ay ya bir sene sürdü, çok keyif aldım. Yaptığımız şey şuydu, Milliyet mi Hürriyet mi o zaman herhalde Milliyet'in promosyon olarak verdiği “***”, işte bir şeyler, aslında bir de okuyup düzeltmek, ben hayatımda bu kadar pasif ama bir yandan da böyle beni mutlu eden bir işle karşılaşmadım. Çok severek yaptım editörlüğü ama o tabii şeydi işte, mevsimlik bir işti, o promosyon olayı bitince oradan koptum. İşte sekreterlik olayı, arkasından eşim olacak kişiyle tanıştım, o da ayrı bir *case*[1]. Mesela onun nezdinde, ben anneler çocuklarına ne yapıyor, özellikle erkek çocuklar, hayatımıza giren adamlar niye bu kadar -yeni konuştuk psikoloğumla- ya nevrotik ya da narsistik oluyor, niye normal bir ego olmuyor, onu deneyimledim diyeyim. Ha bir ara ondan önce şeyle, bu ilkokuldaki “***”la karşılaşıp tamamen tesadüfler eseri, bir üç-beş ay galiba tuhaf bir sevgililik, işte onunla yatamamak falan, tuhaf böyle bir, o da bir nevrotik mi, narsistik mi, bilmiyorum işte tuhaf şeyler oldu, tatsız. İşte o anne, orada çıktı ilk karşıma Türk annesi, çünkü oğlunun kendisi gibi, yani tıpta okuyan bir doktorla evlenmesini isteyen, yani belli ki orada o iş büyüse çok büyük dertler olacaktı.

[1] Vaka.

Sınıf atlama isteği içinde bir kadındı, oğlu atlasın hani o da atlayacak, çünkü Hürrem Sultan yani. Neyse, o da bitti öyle, o da hastalıklı bir ilişkiydi bence. Çocuk hastaydı yani. O beni mesela ilk defa hayatımda depresyon denen şeyle tanıştırdı. Bildiğin, ortalık gri, katarakt oldu, ruhum katarakt oldu, katarakt olarak görüyorum ben depresyonu. Karardı ortalık ya! Böyle bulutlu hava olur ya, bulut çöker; ulan yaz günü heriften ayrılıyorum, ortalık gri gözüküyor, güneş yok. Çok derin bir depresyon. Çok tuhaf ki ben bunu şeye de bağlıyorum biraz, "fıtrat" diyor ya bizim şey (gülüyor) büyüğümüz, bir büyüğümüz, o fıtrat dediği şey biraz da öyle. Bak oradan şeye atlıyayım; çocukken küçük bir piyano var elimde, pıt pıt oynuyorum ben onunla. Abi, piyanoda tabii o zaman bilmiyorum neyin ne olduğunu da, majör ve minör notalar mı var, bilen bilir de, ben o minörlerdeyim ama ti ti ti ti. Dramatik sesi arıyorum yani, o piyanoda o sesleri duyuyorum, onları, o tuşlara basıyorum. Abi, hayatımda mesela ruh sıkıntısıyla tanıştığım ilk şey, hani bu depresyon tamam, "***"la başladı ama, ilkokuldayım, bu oturduğumuz ev o zaman dedem ve anneannemin evi, arka balkonunda güneş batıyor, kıpkırmızı bir ortam, cehennemi… Zaten güneş batışlarını falan ben hiç romantik bulmuyorum, bana felaket gibi geliyor, gün öldü biz de ölüyoruz şeklinde, ben sabahları severim. Abi, orada Nükhet Duru'nun *Melankoli*'si çalıyor radyoda ve ben sözlere inanamıyorum, "Beni sarar melankoli." Hay Allahım nedir bu melankoli, beni de sarıyor, hayatımda ilk defa o melankoli, adını koymadığım ama muhtemelen ölüm korkusu, bir şeyin sonlanacağı ve çocukluk bitiyor, hani birileri ölüyor ailede, yaşlılar ölüyor falan, o melankoli benim ağzımın içine etti yani gerçekten. Sabahattin Ali'ye saygılar ama niye bu kadar o depresyon, yani çok güçlü, çok güçlü bir yorum, çok güçlü sözler. Neyse, melankoliyle öyle tanıştım, "***"la ayrıldığımda depresyona girdim ve çıkamıyorum işin içinden. Psikiyatriste gittim, bir karı-kocaydı, sanırım kadın psikologdu, bir arkadaşım tavsiye etmişti yazlıkta, "Git bunlara." O da gitmişti diye, o da tuhaf bir aşk ilişkisinden çıkmıştı. Kadın dinledi dinledi, ha bu arada çok komik, şimdi namus mesela ülkemizde nedir, kızlık zarı ne kadar önemlidir falan filan. Ben mesela ondan kurtulmaya çalışıyorum (gülüyor), o zardan kurtulmak istiyorum ve "***"la da yatamadık, olmadı bir şekilde, beni korkuttu, o da korktu çünkü çok tutulduğumu ona gördü ve hani, "İlk ilişkini benimle yaşarsan işte ben de sağlam adam değilim." Issız adamların öncüleri bunlar. "Mutsuz olursun bebeğim" falan gibi böyle şövalyesel hareketler, ben sana şey yaparım falan. Biz onunla yatamadık, yatamayınca psikoloğa gittik, psikolog dedi ki, "Dert nedir?" İşte böyle böyle ben sevgilimle yatamadım, o da galiba benden kurtulmak için mavra yapıp ayrıldı falan. "Niye yatamadın?" dedi. "Bilmiyorum," dedim, "çok istiyorum." Kızlığımdan bence kurtulmam lazım ki bir an önce hayata atılayım (gülüyor), kadınlığa adım atayım fakat olmuyor. "Niye olmuyor?" "E mastürbasyon yap." dedi. "Çok sıkıldım" dedim (gülüyor) "mastürbasyondan, hayır öbürünü istiyorum. Peki, tamam, doğru adamı bekleyeceğim." "İyi, tamam, şimdi benim kocam ilaç yazıyor, seni bir yatıştıralım, duyguları yatıştıralım". Lityum, ilk kullandığım ilaç. Lityum ile benim duygular basıldı, bir robot-spor, çünkü vücut genç, öyle içli miçli şey durumlar yok yani. Beyin pırıl pırıl fakat lityum ile duyguları bastırıp ben böyle güzel tamam, atlattım yani açıkçası, ama bir hatırlamıyorum, gidip gelme olmadı terapiye. Lityum ile başladım, arkasından işte "***"le tanıştım, eşimle. O da "***"'in

bir üst modeli, zaten "***"in abisiyle aynı yaşta, tanışıyorlar, ikisi de asker çocuğu. Mesela sosyolojik olarak öyle bir, ne bileyim öyle bir sosyolojide birisi bir tez yazıyor olsa mesela asker çocuklarının durumu da çok tuhaftır. Çok acayip tipler var, asker çocuğu olup, o asker babalar sanırım emekli olduktan sonra da o iktidarlarını evin içinde sürdürüyorlar ve bu, o asker kuşağı, mesela benim halamın, işte rahmetli eniştemin de, o da deniz albayıydı, hepsi aynı bunların, mesela, "***"in, "***"in babaları benim eniştemle bir alt, bir üst sınıf, birbirlerini tanıyorlar. Bunlar çok büyük yokluklardan gelmiş, hepsi yetim ve tek şansları anneleri tarafından bir yatılı okulda, askerliğe girip hayata girmeleri, başka seçenek yok. Yoksulluk çok acayip, mesela hepsinde kronik bir cimrilik, hesaplılık, parayı harcayamama, çok çok dinamikleri çok acayip, çok acıklıdır, patetiktir bunların çocukları da. Tamam, normal normal hayat süren asker çocukları yok mu, var. Tabii ki var. Bir sürü arkadaşım var ama benim tanıdıklarım numunelik. Bunlarda başka bir başkaldırı ve kendini yok etme hali. Nasıl diyeyim, tuhaf nevrotik durumlar işte. Hayatın anlamını başka yerlerde aramalar, alternatif hayat sürmeler. E onun içine şey geliyor, serbest aşk ilişkileri, yani itirazım olduğundan söylemiyorum ama dağınık yani böyle. Ne kadar arkasında duruyorlar, o mekanizmaları ne bilmiyorum ama uyuşturucu mutlaka. Mesela benim eşimin yani adını söyledim şimdi pişman oldum, anonim kalsın lütfen ama…

Ha, bir klandı o, yani o arkadaş grubu bir klandı. Mesela liderleri vardı, alfalar. İki alfa vardı, o alfalar birbirini kıtlardı, hani şey yapardı, bir iktidar savaşı, aralarında şey vardı, hayranlıklar. Çünkü en uçuk kimse, lider o olur. Esrar içerek başlamışlar 16-17 yaşlarında ama alfalar eroine geçmiş, LSD'ler gelmiş, ekstaziler çakılmış. *Sky is the limit*[2] yani. Zaten bir tanesi İskoçya'da öldü, bu alfalardan bir tanesi. Herif kanser olduğunu anlayamayacak kadar, bütün hayatı uyuşturucuyla geçtiği için, en sonda morfinle göçtü yani adam. Kanseri anlamamışlar, son raddeye gelmiş falan filan, böyle tipler. Ve benim gerçeğim değişti bir anda. Nasıl değişti? Ay, çok iyi oldu konuşmamız ya valla, neler neler. Hiç mevzu çıkmayacak zannediyordum ama maalesef benim hikâyem de böyle.

Yani orta sınıf memur çocuğusun, bizim evde şey yoktur, uyuşturucu. Hani içki içilir, laik işte, şey bir ailedir. Ne bileyim işte, benim arkadaşlarıma makyaj yasaktı, benimkiler derdi ki, "Git suratına bir şey sür." "Bakkala gideceğim" diyorum, "Git bir ruj sür, bir rimel sür." "Ya," diyorum, "çirkin miyim o kadar, niye?" "Kendine çekidüzen ver" falan. Yani ben böyle bir kafayla büyümüştüm. Bir de annem çalışan bir kadındı, hep ekonomik bağımsızlığı vardı, onun da tabii başka nevrozu konuşulur, ayrı bir şey de. Mesela babam da çapkın bir adamdı, sokak erkeğiydi. Çok okurdu, hani tırnak içinde okumamış, Yapı Meslek Lisesi'nden mezun, şu Zincirlikuyu'daki. Ama çok kendini geliştirmiş bir adamdı, çok eğlenceli, çok komik, fobisi olmayan bir adamdı, sosyal fobisi. Ne bileyim yani, yazlığımız vardı, o iskelede Şarlo gibi yürüyüp orada bütün siteyi böyle kendine güldürüp eğlendirip oradan mükemmel bir balıklama atlayışla böyle, zaten Boğaz çocuğu,

[2] Her tür uyuşturucuya açık oldukları kastediliyor.

Boğaz'da öğrenmiş yani yüzmeyi, bir üçgen vücut. Yani ben babamı arıyorum (gülüyor), babamı çok arıyorum ve adamlarda da onu arıyorum. Yok tabii, o başka bir kuşak. Neyse, geniş omuz görünce dayanamıyorum yani (gülüyor), adale seviyorum, uzun boy seviyorum. Her neyse, bu böyle bir şey.

Benim gerçeğim nasıl değişti? "***"le tanıştıktan itibaren, işte o klanın içine girdim ama almadılar aslında. Dahil olamıyorsun çünkü, psikoloğumun bana atfettiği gibi, ben bir Ayşegül'üm. Ayşegül serisi vardı ya çocukken: Ayşegül Keşler Arasında, Ayşegül Bir Keşi Sevdi, Ayşegül Uyuşturucuyu Keşfedemedi bile, çünkü yani yok yapamam, olmuyor. Esrar, evet, tamam, şimdi zaten kimse gördüğüm kadarıyla boş sigara içmiyor, falan filan ama olmuyor, gitmiyor yani. Ama çok tuhaf, benim eşim de benim bu şeyimi biliyordu. Bunlar bir de Castanedacıydılar, Carlos Castanedacıydılar, bildin mi? Bunlar Castaneda'ya inanıyorlardı, yani böyle bir şey olduğuna, Meksikalı işte bir *medicine man*[3]lerin ve bunların öğrencilerinin olup başka boyutlara, başka şeylere, peyote ya da işte elinde ne varsa -peyote vardı da biz mi içmedik şeklinde (gülüyor). Burada ne varsa, o bunlarla böyle algılarını farklı, ya bayağı böyle 68'lerdeyim, 60'lardayım daha doğrusu o grup içinde, öyle bir yaşam. Kimin eli kimin cebinde belli olmadığı bir dönem de yaşanmış, onlar bunlar yaşanmış. Bence birbirlerine karşı böyle bir eşcinsel küçük aşklar yaşanmış, boyutunu bilmiyorum, gözlemledim. Ondan sonra, işte iki alfanın etrafında bir klan ve "***"in eski sevgilisi o sırada Amerika'ya gitmiş, kaçmış bunlardan. Ama hep hayatımızda var işte, onunla benim eşimin aşkı hep konuşulur. "Oo Amerika'dan gelmiş, görürsün sen gününü." falan diye espriler dolanır. Biz "***"le iki sene flörtün ardından evlendik. Onu da, yani evlenme teklifini sanırım ben ettim, o da sonra şey diyor, "Ben hayır diyemem ki." diye evlendik. Çünkü çok komik, çok eğlenceli bir adam, lunaparkta gibiyim yani, çok eksantrik insanlar, üniversitede görmediğim derecede eksantrik tipler. Ondan sonra, peki tamam, evlendik, ***de bir çatı katı. Döndü mü orası sikli baba tekkesine, *party time* devam. Özel bir şey yok, anı biriktiremiyoruz ve şey yok, cinsellik yok. Yok, yok yani kesildi. Olanında da zaten pek bir şey yok, şimdiki kafamla söylersem tatminkâr bir cinsellik değil. Evliliğimin ilk senesi İtalyanca kursuna mı İspanyolca kursuna mı ne yazıldım, tamam, hani kendini geliştirmek güzel bir şey, ama hayır, o evde olmamak için. Başka şeylerle oyalanayım diye. Ve yolum gene bu psikoloğuma düştü o zaman. Evliliğin birinci senesinde. Ve bana dedi ki, iki cümlesi var; birincisi, yani durumu anladıktan sonra, içinde bulunduğum durumu anladıktan sonra iki şey söyledi, "İnsanların hayatları var, yani her birinin yaşayacağı bir hayatlar var ve bu onun hayatı, bu senin hayatın, sen karar vereceksin. Kimse değişir mi? Değişmez, değişmiyor. Bu hayatını böyle yaşıyor, sen burada var mısın yok musun?" İkincisi, "Yalnızlıktan korkma, bütün hayatını eline alıp da kendi iradenle yaşayabileceğin evrensel bilgiye sahipsin, birikimlisin." Yani yürü, yoluna bak şeklinde. Bu iki cümlenin ardından 96'dan beri depresyona girmiyorum desem. Yani çöküşüm oluyor, şimdi bu senede oldu bir çöküş, nevrozum kışkırtıldı, tufaya geldi falan. Depresyon, hani o grilik, o işte ilk tattığım şey, yani ne bileyim yok, olmadı yani,

[3] Bilhassa Amerika yerlileri arasında erkek şaman şifacılar için kullanılan terim.

olmadı. Yani o derinlikte artık yaşamıyorum ve zaten hiçbir şeyi de o kadar umursamıyorum, kimseyi de umursamıyorum artık. Ama psikoloğumun payı büyüktür, iki kere beni -hatta bu üçüncü- yeniden doğuruyor, çok tuhaf. Ha anne mi? Değil, bazen yapıyorum transferans falan ama yok başka bir şey yapıyor o. Hatta bazı böyle çok bilmiş arkadaşlarım var, "Hangi yöntemle tedavi ediyor?" "Gestalt mı?" İşte, "Şema mı?" falan. Felsefe ile, felsefeyle. Felsefeyi hayatıma soktu. Felsefede "neden?" sorusunu sorduğun anda bitiyor abi, mevzu bitiyor yani. O "neden?" sorusunu kendine sorduğun zaman kendini yemeyi de bırakıyorsun, sorumluluğunu da eşek gibi üstüne alıyorsun, *mea culpa* diyorsun ve kendini içine attığın durumların farkına varıyorsun. Felsefe, okuyabildiğim ve anlayabildiğim sürece, hâlâ devam ediyorum, çok seviyorum, çok yardımcı. Hem hayatı yaşamana yardımcı oluyor, nasıl yaşayacağına, hem de ölüme hazırlıyor ya, en önemli şey ölüme hazırlıyor. Bir de çünkü bir yaştan sonra, özellikle 40'lardan sonra hani o gençlik bitiyor ya, tamam hâlâ genciz, hani ömür uzadı bilmem ne, ben 70'e de genç diyorum ya da orta yaş diyorum falan ama, bir de ölüm diye bir şey var. Sabah uyanıyorsun, ilk beş dakika şöyle düşünüyorum, bir de öleceğiz daha dur bakalım o da nasıl olacak? Ulan, bunun sonu var, ha siktir ben öleceğim, herkes yaşayacak. Geberin, herkes, hepimiz ölelim falan gibi (gülüyor). Böyle ölümle ilgili, hani bu tabii çözümlenmiş gibi gözükmese de, ama felsefenin faydaları ölüme de hazırlar, hayatı da öğretir. Ben felsefe okumalarını tavsiye ederim herkese ve edebiyat tabii, her neyse.

Şimdi "***"le evliliğin üçüncü senesi, benim -tabii kaçınılmaz son- aldatmamla sonuçlandı. Kaçınılmaz son çünkü cinsellik de yoksa ev arkadaşına dönüşürsün, *roommate* olursun ve bir katlanma durumu ve hani kör bir dövüşe… Ben boşanma sebebimizi mesela 'şidddetsiz geçimsizlik' olarak tanımlarım. Şiddet yoktu yani keşke olaydı, yani keşke kavga edebilseydik. Hayır yani öyle bir kopuş ki; tatil planı yapıyor eşim, bir minibüs almış, haberim yok. Son senelerde olan şey bu, yani biz ayrı tatillere zaten çoktan başladık, o arkadaşlarıyla işte bisikletle gidiyor falan. Ben de tabii ki, abiciğim onu seviyor, ben de bisikletle çıkamam yani öyle bir şey yok, saygı duyuyorum yani hiç itirazım yok, arkadaşlarıyla. Ben de istesem o da izin veriyor, son derece zaten şey bir çocuk, ben en büyük özgürlüğü "***"le yaşadım ya, ailemle yaşamadığım özgürlüğü "***"le yaşadım. Sabahın dördünde gelirim dut gibi, "Oo sarhoş Ayşe gelmiş." der, gider uyuruz yani hiç şey yok. Fakat cinselliğin olmaması beni şey yaptı, tabii yani, gözünü başka yerlere çevirmene neden oluyor ve bir arkadaşımın doğum gününde 97 Aralık, eski Dev-Yolcu, 54 doğumlu "***"la tanıştım. "***" hemen bana vuruldu, flört etti ama böyle hani şeylerin, dalga geçer gibi hani böyle, çocuklar… Saçını çeker ya oğlanlar kızın, kızların öyle ama flört ettik ve direkt çağırdı. Çağırdı yani. Ve gittim. Önce "***"de "***" Kitapevi'nin üstünde, çok gizli operasyon, "***"dayız, o da "***"da oturuyor falan. Tanınan biri bir de yani bu "***"[4]ni başlatan eden. Müthiş bir ilgi ve cinsellikle tanıştım. 'Kadınlık' dersen, evet 26 (hesaplıyor), 28 (hesaplıyor), 31 yaşımda cinsellik nedir, nasıl sevişilir, adam ne yapar, kadın ne yapar, müthiş bir uyum. Hani sınırsız

[4] Uzun süreli bir hak arama mücadelesi.

demeyeyim ama aşırı bir libido ve seks, şahane. Fakat biz tabii, benim kafa o zaman şöyle çalışıyor; “Ah, “***”i aldatıyorum.” Fakat şey yok, suçluluk yok (gülüyor), vicdanım çok rahat çünkü böyle mutluyum, iyi ve “***” zaten bunu hiç anlamadı, boşandığımızda bile. Ya da anladı da “Ya bu da gitsin yoluna.” mı dedi? Anlamamasına imkân yok. Hani gece kalmadım, gerçi bir iki gece onda kalmışımdır, arkadaşlarımda kaldığım oluyordu, şüphelenmedi, ilgilenmedi, yeterince şey yapmadı, işte herkes kendi hayatını yaşadı yani.

Üçüncü sene böyle bir şeyler başladı ve altı sene sürdü ama o kadar kırık ve ezilmiş bir kadınlık egosuydu ki o, “***” da yetmedi, araya başkaları girdi ve ben “***”’a vicdan yaptım. Yani vicdan ve suçluluk ya da aldatmanın acı şeyi “***”’da çıktı. “***”’e karşı bunu hissetmedim, “***” evde bir adamdı zaten. Fakat “***”’la ilişki, o da şöyle biraz belki beni yalnız hissettirdi; “Ben yalnız uyumaktan hoşlanıyorum, evliliğe inanmıyorum.” Hani, bunları söyledi ama “Boşan da gel birlikte yaşayalım.” demedi. Yaşayabilir miydim, o zaman babam hayatta, annem babam falan, hani ona ne kadar arıza çıkardı bilmiyorum. Ama böyle kaçamak bir şekilde yıllarca devam etti ve benim araya, yani başkalarıyla beraber olmamı işte, ilkini falan ne kadar tolere ettiyse de “***” benden koptu ve küstü. Olmadı yani, sıçtım batırdım. Ben onu büyük bir kayıp olarak görüyorum çünkü iyiydik yani. Artık neyi arıyordum? O ego tatmin olacak. Ama işte çok yanlış yerlerde tatmin olacak ve “***”la ve “***”le kıyaslanmayacak derecede paspal tipler hayatıma girdi. Mesela Saadet Partili çocuk, seviştikten sonra abdest alan birisi. Çok mu şahaneydi cinsellik, yoo, merak ediyordum. Böyle bir *challenge* mıydı, hani meydan okuma mı ne, ama girdi. Başka bir lümpen bir tip girdi. Ve ben bunları yaptıkça, çok acayip ya, “Aa, niye şimdi bunu yaptım ki?” diye de çok yabancılaşıp, yani kendimden daha çok tiksindim diyeyim. Hakikaten yani, “***”’ın üstüne böyle birileriyle beraber, neyi arıyorsun, ne yapıyorsun? Sıçış oldu, “***”’la koptuk, sonra da tabii boşandık “***”le, çünkü son dönemde mesela işte bir eski Volkswagen minibüs almış, sanki o karavan olacak falan ama benim haberim yok. “***” de beni böyle cezalandırıcı bir anne gibi gördü galiba; hani gizli, ben arıza çıkaracağım çünkü onun arkadaşlarıyla uyum sağlayamıyorum, onların şeyine giremiyorum, o frekansta değilim. Neyse, “Gel,” dedim, “boşanalım. Yani sen beni başka bir şey olarak görüyorsun, cinsellik yok, ne yapacağız, neyi uzatalım?” falan filan. “Peki.” dedi. Sonra evi terk etti. Bir sette yaşıyordu, o setin platosunda böyle küçücük bir odada. Balık burçları böyle mağaramsı yerleri çok severler, küçücük yerlerde böyle küçük, sade hayatlar yaşamayı. Oraya gitti. İşte dava açtık falan, ilk davayı kaçırdık tabii geri zekâlı olduğumuz için. Ben iki sene o “***”’daki evde oturdum, “***”la böyle gelgitli bir şeyler. Başkaları, bir şeyler bir şeyler yaşandı. Sonra tam kesin boşanınca da ve bu arada o çok korktu… Çok komik, boşanmayı açtığımın ertesi günü onun sevgilisi Amerika'dan geldi, o meşhur sevgili (gülüyor). Ben o zaman şey dedim, “***”[5]de çalışıyorum, şey var şu “***”’yi oynayan “***”, onunla dertleşiyoruz, “Ya,” dedim “kadın geldi.” Ben bunu söylerken, “Ya, “***”cuğum, ne safsın, internet diye bir şey var, onlar haberleşmiştir” dedi. “Hadi ya!” falan filan diye böyle. Bu arada sanırım babam vefat etmişti. Tabii

[5] Bir televizyon dizisi.

babam, babamı 2001'de kaybettim, yani bu dediğim süreç 2002-2003 falan gibi işte. 2004'te kesin boşanma. Anneme boşanacağımı söyleyemiyorum, kriz. Söyleyemiyorum yani. Niye söyleyemiyorum? Çünkü onun yanına gideceğim ve o ayrı bir kâbus olacak. Zaten biz bir ara "***"'le bir ayrı yaşamıştık, ben annemin yanına gelmiştim bir sene falan ya da altı ay, şey demiştim tekrar barışıp "***"'ya geri döndüğümde, "Kötünün iyisini seçtim" demiştim. O da ona bir dokunmuştu, 'hakikaten kötüsünüz' (gülüyor), 'iyinizi seçiyorum' şeklinde. Her neyse, ben boşanmayı açamıyorum, boşanacağım diyemiyorum. "***"[6], rahmetli, "***"[7] diye -ya onunla da dertleşirdik böyle oyunlar oynardık falan. "Sen," dedi, "benim tiyatro oyunumu okudun mu? "***"'nu?" "Yoo." dedim, getirdi. "Bunu oku." dedi. Ertesi gün, ha incecik bir kitap, bitirdiğimin akşamı annemi arayıp "Ben boşanıyorum." dedim. Çok acayip bir şey, "***" Abi'nin, nur içinde yatsın, böyle bir teması oldu bana. Neyse ben söyledim, boşandık, ettik ve ben anne evine geri döndüm. Setlerde çalışmaktan vazgeçtim ve şeye geçtim, bir dergiye, sinema dergisine, sinema yazarlığına. Bu işi çok sevdim, çok severek yaptım, zaten gerçeklikten kopmanın en güzel yollarından biri edebiyat, sinema falan filan. Çok severek çalıştım, şimdi de emekli oldum, annemle beraber yaşıyoruz. Nevrozlarımızı çözdük sayılır ama artık o 80 yaşında ve başka bir ülkede, yaşlılık ülkesinde (gülüyor). Anne-kız şeylerimiz devam ediyor, çekişmeler, bazen sesler yükseliyor ama yani hiç uzun sürmüyor, çünkü o da bence bir albay (gülüyor), Oğuz Atay'daki albay yani, ilk Türk kadın albay emeklisi olduğunu düşünüyorum. Ama bir "***" Kız Lisesi diye bir olay var yani, oradan mezun ve şimdiki üniversite mezunlarının sahip olmadığı bir bilgi birikimiyle dünyaya yollanmışlar o liseden, çok acayip. Yani bugün devrim olsa, sosyalist bir devrim, ben Milli Eğitim Bakanı olsam, o müfredatı direkt dayarım abi. Yani hidrosefal diye bir şey biliyorum ben, zavallı çocuklar kafaları suyla dolu, kocaman doğarlar; kadın onun türlerini saydı bir gün, dedim ki, "Doktor dedenden mi öğrendin?" "Hayır, bize" dedi, "psikoloji dersinde öğrettiler "***" Kız Lisesi'nde." Hiç duymadım. Hidrosefal dışında bir şey bilmiyorum, bilmem ne kefal, bilmem ne. "Bunlar cins cinstir." dedi, hatırlıyor, silinmemiş ama bunlar öğretilmiş yani.

Ülkemizde kadın dertlerinden… benim hayatım boyunca yaşadığım erkeklere dair ne olabilir diye çok düşündüm bir haftadır, buraya hazırlanmak adına. Çok fazla bir travmam yok açıkçası, mesela bir şey hatırlıyorum; "***"ta bir yazlığımız var, annemler üç kardeş ve üç bacanak birlikte satın alınmış bir ev. Çok küçük bir ev, bir salon, bir oda ama biz orada -tabii biz küçükken- üç aile birlikte kalınıyor. Herkes. İşte kadınlar arkada, erkekler önde falan yatıyoruz. Yani şimdi olabilir mi? Kimsenin öyle bir hayatı, komünal bir hayatı yaşaması çok zor. Fakat biz bunu başarıyoruz, çok eğleniyoruz; bacanaklar sitenin sembolü, yemeler, içmeler, işte istavritler, balık kaynıyor Marmara falan. Balıklar tutulur, mangallar yakılır, köfteler yenir. Mesela bir makarna tenceresi vardı, orada yapılan makarna, çok acayip, alüminyum tencere, makarna yapıyorsun ve dünyanın en güzel makarnası falan filan. Orada eğleniyoruz, üç kuzen, işte süsleniyoruz, genç kız olmuşuz,

[6] Tanınmış bir oyuncu.
[7] Tiyatro oyunu.

geziyoruz, ediyoruz. Çocukluğumuz, gençliğimiz hep orada geçti. Ki "***" yani, şimdi adım atmıyoruz, her neyse, zaten depremden sonra satıldı. Mesela hatırladığım travmatik bir olay: Biz kızlar aşağıda, sahilde oturuyoruz, banklarda. Zaten komşumuzun oğulları, çok zengin aile, varlıklı aile çocukları var, işte bizim gibi orta sınıflar, öyle çok bir ayrım yok. Eniştem bir şaka yapıyor, diyor ki, "Ya bunlar, bizim kızlar da gidiyorlar ya bir yerlere akşamları." Hani 12'de eve giriyoruz ama sitenin içerisindeyiz, taş çatlasa "***"'a grup halinde inilip dondurma yenilip veya dönercisi vardır o yenir, gelinir, ritüel o yani. Diskolar var, pek gitmiyoruz, yaşımız tutmuyor zaten. "Ya biz bu kızları bırakıyoruz, ohoo bunlar kim bilir neler yapıyorlar biz bilmeden." gibi böyle densiz bir laf ediyor. Vay efendim, içki de var babamın. Ben, bu arada aşağıdayız, sahildeyiz yani. Üç tane büyük, yani iki blok yukarıda iki blok aşağıda, üç tane dev gibi böyle merdiven var. Ben müthiş bir iç sıkıntısıyla, işte bizim oğlanlar, kızlar, kuzenler otururken müthiş bir daraltı, "Ben eve gideceğim ya." Diyorum. Merdivenlerde babamla karşılaşıyorum. Küfürler ediyor bana ve şey diyor, "Ne yapıyorsun sen aşağıda?" Ve küfür diye hatırlıyorum. Ben ağlayarak yukarı çıkıyorum, şeyi düşünüyorum sonra; oraya gelip de, biz orada bankın, işte biri tepesinde oturuyor, biri orada, sigara içmek falan bile yok, öyle itlik serserilik yok, goygoy işte müzik, dans bilmem ne, ataştan millet küpe yapmış falan, öyle bir dönem. Ne yapacaktı, yani ne yapacaktı? Bu rezilliği yaşamadan yırtıyorum bir şekilde o iç sesle, tuhaf, hiçbir zaman olmamış bir şey, çok nadir olur. Neyse, ama çok acıtıcı bir şey; hep 'Orada kötü bir şey yapıyorsun, karanlık var' ve tabii bizden birkaç yaş büyükler var, onlar fingirdiyor, ediyor. "Ay o yatmış biliyor musun?" falan hani böyle şeyler var, biz yapmıyoruz, küçüğüz daha. Bu mesela bence bayağı bir kötü etkiledi yani. Neyse, eniştem kızdı, "Aman," dedi, "espri yaptım," dedi, "bu salak da böyle anlıyor." İşte al sana baba, kızının namusunu kurtarmaya geliyor!

Ondan sonra, ben çok gözlemledim iş hayatı boyunca, yani 22 senelik iş hayatım oldu, türlü çeşit yerlerde, mesela erkeklerle çalışmak çok keyifli ve rahattı. Çok ilginç yani, ben oradan bir şey görmedim, bir zarar görmedim. Mesela erkek doktora giderim, yani erkek doktoru tercih ederim, kadın doktor var hani cildiyeci var bilmem ne, gidiyorum tabii kadın doktora, erkek diye şey yapmıyorum ama ben biraz daha böyle şey penceresinden bakmak istiyorum, yani karşımda kim var, kadın veya erkek, insan olarak nasıl? İşinde iyi mi, tecrübeli mi? Yani ayrımları onun üzerinden yapıyorum. Çünkü kadın yöneticilerle çok çektim, o nevrotik kadın çok acayip bir şey, orada kadın kadına bir dayanışma falan olmuyor, tuhaf bir rekabet, kendi kişisel nevrozları çatışıyor. O nevrozlar birbiriyle çatışıyorsa zaten işte berbat bir durum oluyor. Mesela benim ikinci tur psikoloğuma gitmemin sebebi yöneticimdir. Ve ben şöyle gittim: "Allahım ben Boğaziçi'nde okumadım, İngilizcem o kadar iyi değil, ben bir şey bilmiyorum, ne kadar yetersizim, ben hayata ne kadar yanlış başlamışım!" Bunu temizledi psikoloğum mesela bir fasıl, bununla yaşadım ya, birkaç yıl bununla yaşadım, içinden çıkamıyorum. Bir tartışma yaşadık bu yöneticimle, benim bir şeker problemim var, düşük şeker, hipoglisemi, herhalde onun ilk sinyalleriydi, bir de nezleydim, ilaç falan alıyordum, dilim damağım kurudu. Hani böyle şekerden kurursun ya, şekerin yükseliyor

mu düşüyor mu ne oluyor, ağzımda tükürük kalmadı, hani dilimde tüy bitti derler ya, kendimi izah edemiyorum. Ve bana şeyi sordu “Beni sevmiyorsun, değil mi?” Yani iş konusunda bir tartışma ve “Beni sevmiyorsun sen!” dedi. “Yoo, çok seviyorum.” dedim. Hatta çok seviyordum ki, arkadaşmışız yani, bir yandan da yiyoruz, içiyoruz, hani öyle bir hiyerarşik durumu yaratmaya çalışıyor ama ben yutmuyorum, arkadaş olarak, insan olarak çok seviyorum ama. İlk başladığımızda benimle birlikte editördü, sonra genel yayın yönetmeni oldu ve çok seviyorum fakat kızın gölgesini göremiyorum. Bu gölge muhabbeti var ya psikolojide, gölgeyi göremiyorum, pırıl pırıl, fazla pırıl pırıl, çok iyi. Yani bir yerden patlayacak bu ve ne zamanki yöneticimiz oldu, orada bir şey oldu, *shift*, bir şey oldu yani, vites değişti, bir şey oldu. Ve bizim arkadaşlığımız çok yara aldı o hiyerarşik durumdan, çünkü iktidar ele geçti. O iktidar zaten ona çoktan verilmeliydi, çoktan zaten birtakım terfiler olmalıydı, hani yazı işleri müdürü oldu galiba bilmiyorum arada. İşte genel yayın yönetmeni olunca biraz işler değişti. Ama mesela hâlâ da çok seviyorum, severim, sonra üstü örtüldü bilmem ne ama ben, hani mobbing diyemem, diyemem, haksızlık olur ama böyle sessiz bir savaş oldu ve ben çok şey oldum, kendimi anlatamadım, onu anlayamadım, sonra baktım, dertler, işte o nevrozu gördüm. E bir de ben şeyi sevmiyorum, insanlar durduk yerde bu hale gelmiyor, çocuklukları var, empati kuracaksın, anlamaya çalışacaksın falan tamam, okey ama baktım işin içinden çıkamıyorum, yani ben zarar görüyorum ve yetersizlik hissi zaten insanı çok şey yapıyor, o kadar… benim de çok da sağlam sabit bir egom yok, kırılgan bir ego ve orada olmak istemiyorum ama devam ettik, biraz halletmeye çalıştık ya da soğukluklarla bilmem ne, sonra zaten yollar ayrıldı, dergi kapandı falan filan. Mesela, kadın bankada da vardı, tepemizde bir “***” Beyimiz vardı, iyi ki vardı o orada çünkü çok şey, babacan ve tatlı bir adamdı. O durumu çok iyi idare ediyordu ama kadınlar birbirini, hele aynı seviyedelerse, kendilerini göstermeleri gerekiyorsa, çünkü istesen de istemesen de bankada yükselirsin, mecbursun hani öyledir, yürür gidersin yani. Orada da başka bir rekabet vardı, hata bulup işte böyle çirkin, çok da çirkin değil tabii ama böyle bir tatsız ya, böyle bir şey rekabeti olur ya, giyim-kuşamda rekabet, atıyorum, böyle saçma sapan küçük burjuva ıvırtı zıvırtıları. Ben çok takılmıyorum zaten canım, zaten iki tane tayyörüm vardı (gülüyor), bir türlü ceket meket giyemediğim için iki tayyörle ben dört sene bankada çalıştım onu evire çevire. Alamıyorum çünkü kusacağım yani, normalde öyle giyinmiyorum, o toplara ben girmem zaten, öyle şey olmadı ama tatsız yani böyle... şuursuzluk vardı diyeyim sana. Sonra da işte, biraz şimdi böyle durgun, sakin bir hayat.

Çetin Alp’e benzetilme, aile zorbalığı gibi, oradan. Mesela bu, tamam benim yanlışım, bayağı bir aptallığım bu, hani kendimi algılamamda yamukluğa yol açan bir şey. Gene de şükrediyorum şimdi, öyle hikâyeler var ki, mesela “***”lerin klandan bir kızcağız, isim hadi vermeyeyim, ama neyse, zaten Amerika'da yaşıyor; mesela bu kız o klanda herkesle yatmış. Şeyler olur ya… tövbe ya rabbim, geçenlerde bir belgesel seyrettim, çok oluyor seyredeli, *Şempanzeler* galiba. Klana bir dişi şempanze gelecek, herkesle yatıyor kendini kabul ettirmek için ama neler, ne pozisyonlar, delireceğim yani bayağı diyorum, insan işte, kuzenler bizim bunlar, böyle yaşıyorlar. Öyle bir

kendini kabul ettirme şeysi. Bu kızın ama bu kadar, şimdi ben şey demiyorum, çapkın olursun, istediğinle beraber olursun, kadınla olursun, erkekle olursun, benim ahlâki bir açıdan yargılama yaptığımı düşünme lütfen, yapmam ama, hatta çok da benim için eğlenceli hikâyelerdir bunlar, erotik maceralardır, insanın kendisini bağlar, asla ahlâki bir şeyim yok. Fakat şöyle, o klanda yattığın, herkesle yatma, orada patoloji var yani, onu demek istiyorum. Çünkü kız, bunlar bir Karadenizli bir aileydi bak, Karadenizli aileler çok, hani ben muhafazakâr bilirim, hani Müslümanlık, vıttırı zıttırı, cumalar bilmem neler. Fakat abisi yatıyor onunla, ensest var dibinde. Bekâretini abisi alıyor abi ve biz o herifi "***"'da çay içerken görüyoruz, arkadaşım gösterdi, "Bak," dedi, ""***"'in abisi bu." dedi. Yani gelmiş 55-60 yaşına, e orospu çocuğu, çok özür dilerim küfür kıyamet gidiyorum, adamı orada böyle tartaklayacak ortam yok anasını satayım, olmuş bitmiş, kız Amerika'ya atmış kendini ve üç tane çocuğu var, orada bir şekilde yaşıyor. Mutlu, hayatını kurabilmiş ama ne kadar kaçmış düşünsene, Amerika'ya gidiyorsun, evleniyorsun. İyi, şansı dönmüş, onu diyeceğim yani. Mesela bu aile, yani benim başıma gelen, hani alt tarafı teyzemin böyle bir şey yapması ve benim mesela çok üstüme gelirdi, çok enteresan.

İşte bir gün, sofradayız, dev bir sofra, kalabalık gene böyle sülale toplanmış, hani aile meclisi falan, beyin var masada, beyin, beyin haşlama, küçücük beyin zaten, beyin yani, koyun beyni mi kuzu beyni mi, beyin haşlama, herkes biliyordur, hani bayağı beyin gibi duruyor, çiğ gibi bir şey, "Ye!" diye tutturdu, eniştem de bastırdı, "Ye ki, beynin çalışsın." Annem babam karışmıyor. Size ne yani! Sana ne! Senin çocuğun yiyorsa yiyor, ben, abi, annemle babama da kızıyorum, "İstemiyor, bitti, yemeyecek." Beyin yenilmeyecek yani. Abiciğim, böyle benim ağzıma beyni tıktılar, o beyin benim ağzımda, bu dilim, dilim ve hani ağzımın çeperlerine değmesin, çünkü yutmama imkân yok, ağzımda, dilimde oynatıyorum ya şeyi, o değmesin, yumuşak vıcık, beyin çünkü. Sonra çıkardım. Çok dalga geçtiler, şimdi tamam, hâlâ gülüyoruz tabii ama "Bir beyin yemeyi beceremedi." Niye beyin yiyeyim abi mesela? Ya bunlar çok, hâlâ diyorum, çok tırı vırı şeyler, yani şu anda belki gülerek geçilmesi gereken bir şey ama kabalık, zorbalık, evet, sana ne yani! Gene de diyorum, hep diyorum, çok şanslıyım aileden yana çünkü şeydi yani, onlar, hani annem olsun babam olsun çok anlaşır falan değildi, mesela ben onlara çok "Boşanın da kafamızı dinleyelim." dediğimi biliyorum. Mesela ben şeyi hiç anlamıyorum, bende de ters bir şey var, hani belki başıma gelmediği için, onların boşanması benim fantezim. Yani yeter ki bir arada olmayalım fantezisi, çünkü arıza çıkıyor. Adam, adam, bir noktada dedemle yaşamaya başladık bu oturduğumuz evde. Çünkü anneannem öldü ve annemin hâlâ, bugün bile, karısı ölen erkeklere karşı müthiş bir zaafı var, "Sana ne." diyorum, ya şimdi mesela komşumuz öldü kadıncağız, kocası da kaldı, evet 75 yaşında, çocuğu var, ikisi de evli, benimle akranlar falan: ""***" ne yapacak?" diyor. "Ne yapacak?" dedim. "Çocukları yanına alır mı?" "Hayır, almayacak," dedim, "hepsinin ailesi var, çocuğu var, "***" yardıma muhtaç bir adam değil ki, ayakta işte, zıp zıp, görüyorum oradan oraya yürüyor, gidiyor." İşte, "Nasıl bakacak?" Yahu, sana ne! "***"'ün[8], kadıncağızın

[8] Tanınmış bir kadın oyuncu.

cenazesine gittik, on beş gün önce, benim arkadaşımın kocasının teyzesi. Boşandığı “***”[9] gelmiş ve ağlıyor zırlıyor kapıda, camii kapısında. Ama kadın ondan öldü, berbat bir evlilik, tamam iki çocuk var ama kadın seni itekledi, neyine ağlıyorsun? Ondan sonra annem diyor ki, ““***” Bey gelmiş miydi?” “Ya ayıp!” dedim. ““***” Bey çok üzgün müydü?” “Evet,” dedim, “ağlıyordu.” Bilemiyorum dinamiklerini tam. Ama yani şimdi, dedem ters bir adamdı, huzursuz bir adamdı, içki içerdi, 92-93 yaşında vefat etti 2000 yılında. Her hafta sofra kurdururdu, Çarşamba ve Cumartesi. Benim ilk gençliğim bununla geçti, al sana zorbalık. Anneme ve babama ve bana. Biz onun yanına gelip, ona bakmak üzere, hiç mecburiyetimiz yok çünkü annemler yedi kardeş ama annem bunu seçti ve hayatımızın ağzına sıçtı, çok sinirleniyorum hâlâ, sana mı kaldı abi? Çocuklarıyla kavga ediyor, içki içiyor, zorbalık yapıyor. Bir gün geldim eve, o zaman evliydim sanki, 95'ler 96'lar falan, böyle bir kafamı kaldırdım tavana, salonda lekeler var. “Bu ne ya?” dedim, “Ne oldu buraya?” Tavana ne olmuş olabilir? Annem sinirden yoğurt kabını böyle alıp fırlatmış, babasıyla kavga ediyor, çünkü adam içki içiyor ve vıt vıt zıt zıt. Hani içip de böyle tatlı tatlı kafa olmuyor, kafa öyle değil. Ama birine sinirleniyor, çocuğuna sinirleniyor, anneme sinirleniyor. Şimdi bu... nereye gelecektim? Ne diyecektim? Bizim mutluluğumuzu çok bozdu ailecek yani. Mesela babamı şey yaptı, dışarı itti bu durum. Ne yapacak adamla, onun geyiğini mi çekeceksin? Vik vik vik. Zaten kokusundan sarhoş oluyor. Abi, adam öldüğü sene, 2000 senesinde annemler yazlığa gitmişti, ben “***”'daki evdeyim, annem dedi ki, “Gündüzleri git, akşamları dayın geliyor.” O sırada da acayip bir sıcak hava dalgası gelmişti, böyle 35 derece falan. 35 ise gündüz, gece de 30 oluyor, öyle bir dalga. Gündüzleri gidiyorum, bir bakıyorum, dedem yatıyor, tamam işte, daha az hareket ediyor falan filan ama hani yürüyor, yatıyor, sıcak mıcak, dört tane rakı kadehi lavaboda. Dayım her akşam geliyor ve içki içiyorlar, rakı içiyorlar. Hatta teyzem şey diyordu, “Bir gün geleceksin, onları masada bulacaksın, ölmüştüler çünkü,” (gülüyor) “sıcaktan ve rakıdan.” Son haftaya kadar, öleceği son haftaya kadar, o haftadan sonra zaten kötüleşti ve kendi kendine, hani doğal ölümle dedem vefat etti dayımdayken, artık onu yanına almıştı dayım. Son haftaya kadar içki ve sigara filan içen, kuruyemiş ve işte çorba ve köfte ve çikolatayla beslenen 96 yaşında, 93 yaşında bir adamdan bahsediyorum. Şimdi hâl böyle olunca babam dışarı kaçtı. Mesela çok enteresan bir şey buldum, bir arkadaşım, üniversiteden beri hâlâ çok sevdiğim bir arkadaşımla mektuplaşmalarımız var, binlerce mektup var daha sıraya bile koyamadım. İşte o İngiltere'ye gitti, Amerika'ya gitti, geldi filan. O sırada mektuplaşmışız, internet falan yok, 90'lar, şöyle bir şey yazmışım mesela, hiç hatırlamıyorum, bilinçaltım herhalde şey yapmış, “Babam 15 gündür yok, eve gelmedi.” Ama şeyde değil, babaannemde değil, hayır, bir kadınla beraber kaçmış ve sonra geri gelmiş. Ne diyeyim, erkek durumları da tuhaf bu ülkede. İlişkilerin işte patladığı yer mesela, aileyle, böyle aile büyükleriyle yaşamak, patlar yani olmaz, kaçar adamlar, olmuyor yani, kadın kaçsın, bence kadın kaçmalı da, bizimkiler üstleniyor, onun da nevrozu o. Çünkü ne oluyor, kahraman oluyor o, bir şekilde egosu öyle tatmin oluyor. “Çeken kadın”, “Bunlara dayanan kadın”

[9] Bir önceki cümlede adı anılan tanınmış kadın oyuncunun boşandığı, kendisi de tanınmış bir oyuncu olan erkek.

oluyor falan filan. Sonra ben şeyi görüyorum mesela, kadınlar eşleri öldüklerinde, çok var yani etrafımızda, tuhaf şekilde adamlar erken gidiyor, bunlar dul kalıyor, ya geçen gün Kalkedon'a gittik, geçen yaz sonu, bütün masalarda 80-70-80 *plus*, çok büyük ihtimalle dul kadınlar, biri şarap, biri rakı, biri bira içiyor ve kadınlar rahatlıyorlar billiyor musun kocaları ölünce, çok enteresan. Özgürlüklerine kavuşuyorlar ve çok sonra kavuşuyorlar ve bunların hep altında, yetersiz cinselliği düşün, şeyi düşün, orgazm meselesini düşün, yıllarca bir şey yaşamak istiyorlar, yaşayamıyorlar, işte o toplumsal baskı ya da toplumsalı da geç, yani yaşarsın, gizli gizli yaşa, yok mu yani, hayır, onu bile yapacak cesaretleri yok. Koca bir ömür heba olmuş, şimdi gel Kalkedon'da 75 yaşında şarap iç, sıçayım öyle ömrün içine. Neyse, yani bu şey ilişkisi, aile, hakikaten 'başa gelmiş kaza' diyordu Yıldırım Türkel, kimi kol kırığıyla atlatır, kimi işte beyin hasarıyla. Aile muhabbeti ülkemizde çok sakat. Ve şeyi düşünüyorum, bak mesela onun üzerinde de araştırma yapılır. Var araştırmalar tabii, mesela bu ay şu kadar kadın öldürüldü. Kadın kanıyla yazmış kendisini vuran herifi, kanıyla ya bayağı, karikatürlerde olur lan ya da kara filmlerde vardı belki, kanıyla en son artık onu yapabiliyor. Ondan sonra mesela bu, e, bu adamları kim yetiştiriyor? Ben ona takıldım. Bunlar da bir ananın rahminden fırlıyorlar dünyaya. Yani anne nasıl, babalar kim bilir ne zaten. Ama bunları da bir anne doğuruyor, ben orada şey gibi, iç içe geçmiş aynalar gibi, o dipteki şeyi bulmaya çalışıyorum. Kim o anne? Ne yapıyorsunuz? Ne yaptınız? Nasıl böyle ya narsist ya nevrotik adam yetiştirdiniz? Gene son seansta psikoloğumla konuşuyoruz, "Bunlar," dedi, "zaten iki tip." Dedi. Benim de narsistik bir adamla bir ilişkim var şu anda, hâlâ tam anlamıyla nefret edemiyorum, soğuma şeyine geçtim de, hani uzatmalar aslında bunlar da, her neyse, "Zaten bunlar," dedi, "ya narsistik versiyonu var, ya nevrotik versiyonu var." "Normal egolu, hani böyle normal de birkaç tane var görüyorum." "Bok görüyorsun," dedi "onlar" dedi, "yalan." dedi. Yani zannetmiyorum onlar da başka bir yalanı yaşıyorlar ya da artık rol paylaşımları bilmem ne. Mutlu evlilik yürüten ve uzun zamandır, 20 küsur senedir yürüten arkadaşlarım var, ama gerçekten bir iki tane, gerisi felaket. Bir evlilik şeyi var, mesela bugünlerde hiç böyle bir araştırma yapılmıyor, evlilikler nasıl sürüyor, aldatma oranı, böyle samimi, sahici bir veri yok. E şimdi, birtakım kadınlar tuhaf adamlar yetiştirip dünyaya salıyor, ne yapacağız, nasıl olacak? Bu memleket kadar sosyoloğa malzeme sunan başka bir ülke olduğunu zannetmiyorum gerçekten. Şimdi mesela Türk edebiyatını ben ihmal etmiştim uzun zamandır, hep böyle yabancı. Bir de şey derdim var; 50 yaşındayım, klasikleri bitireyim de ölmeden bir, hani klasikler bitsin şeklinde bir telaşım var, tabii Türk edebiyatı eksik kalmış. Bir açıyorum, bakıyorum, ne okudum? Peyami Safa mesela. Ne deriz? Bizim mahalleden değil, tırnak içinde, sağcı bilmem ne. Abiciğim, Peyami Safa'nın köpeği olalım hepimiz. Yani herifin yazdığı romanın modernliği, evet, Fransız başka bir yazardan belki etkilendi, esinlendi ama, ben bir yazı yazma kursuna gitmiştim "***"'ün, işte o dili oluştururken, birinci ağızdan ya da üçüncü ağızdan anlatırken, o geçişlerin falan, belki bahsetmiştir, adamın hakkını yemeyeyim ama, hani Peyami Safa bunu zaten 1900 bilmem kaçta, yani 70 sene, 80 sene evvel yapmış, çözmüş. Yani öyle bir şey ki, gene hâlâ gelenek-modern tartışması, işte dini bütün olmakla, bir de zaten bir *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu*'nu okudum da, e ikinci bölüm

tamamen spiritüalizme geçiyor, ruhlar muhlar, bilmem ne. Lan, bir de etkilenmem diyordum, rüyama girdi, bayağı böyle biriyle kâğıt oynuyorum, birisi boşluk, yani yokluktan, bir anda bir sinek yedili atılıyor falan, biz kaçışıyoruz. Ne kadar etkisi altında, çok saçma. Peyami Safa gibi, Yakup Kadri'yi oku, işte ne bileyim zaten Tanpınar hani. Bu memlekette bazı şeyler bitmiyor, bitemeyecek galiba. Dünya üzerinde başka bir ülke var mı ya, mesela, hâlâ kurucu liderini böyle ikiye bölünmüş bir ülke tartışıp duruyor. Hâlâ Atatürk'ten gidiyoruz ya, hâlâ sarhoştu şeydi. Abi, adam sıtma olmuş sıtma, o zamanın kinini de… Ulan al şimdi koronada kimin türevini kullanıyorsanız, milletin vücudu patladı. Adam en ilkel zamanda, karaciğer bitmiş zaten, içse ne olur, içmese ne olur, fakat içerek ölsün, şimdi bunu mu tartışacağız? Hangi ülkede var, hangi ülkenin kurucusu, yani George Washington tartışılıyor mu ya? George Washington'ı sevenler sevmeyenler birbirlerine kutup mu, atıyorum yani. Veya ne bileyim, Churchill üzerinden böyle derin ayrılıklar oluyor mu? Tamamen atıyorum. Veya işte Gandhi üzerinden, Gandhiciler ve Gandhici olmayanlar diye… Dünyanın herhangi bir yerinde böyle bir şey var mı, burası hakikaten numunelik bir ülke. Ve edebiyatına bak, hiçbir şey değişmiyor, gelenek-modern, gelenek-modern, bizim mahalle-sizin mahalle ki Peyami Safa'yı, diyor ki, “Komünizmi anlamıyorum, başaracak mı bilmiyorum, bana öyle gelmiyor ama bu liberal düzen, bu liberal ekonomi düzeni böyle sürmez, bu kadar yoksulluğu ne yapacağız?” diyor ya herif. Buna şimdi kafa yoran, sağcı entelektüel var mı, merak ediyorum. Şimdi bunlarla meşgulüm, bunlara taktım. Kemal Tahir'e taktım. İşte diyorlar ki, “Kemal Tahir ve sağcılara vereymişiz de Peyami Safa'yı alaymışız.” Öyle bir tartışma var, birisi demiş yani. Şimdi Kemal Tahir'in *Devlet Ana* ile başladım, abiciğim, Osmanlı'nın, bir arkadaşım şöyle yorumladı: “O” dedi, “hayalinde öyle bir Osmanlı yaratmış, referanslarının çok sağlam olduğunu sanmıyorum.” dedi. Ben de Kemal Tahir'in bunları araştırmadan yazacağını zannetmiyorum çünkü hani benzer, oradaki bazı şeyleri şeyde de gördüm, işte *Karagöz ve Hacivat Neden Öldürüldü*, işte Ezel Akay'ın filminde falan, Bacıbeyler, bilmem neler. Kuruluştan itibaren başka bir şeymiş ve devamlı başka bir şeye dönüşüp, dönüşüp, dönüşüp boka sarmışız yani… Mesela orada bir sürü karakter var, Türkmen bunlar; işte Osman Bey, Orhan Bey oğlu, Ercüment Gazi bilmem ne. Bunlar Türkmen ama Rumlar var, Ermeniler var, onlarla ilişkiler, Romalılar, şey aman Romalı diyorum, işte şövalye geliyor, Moğol istilası, o anda Moğollar, Moğol karakterler… Ben bu kadar elimden bırakamam mesela, o kadar renkli bir anlatım ki; ama şeyi görüyorsun, yani Osmanlı ilk kuruluşu o kadar demokrat ki, eğer bu Kemal Tahir uydurmuyorsa poposundan. “Biz” diyor, “karışmayız kim nerede, ne ibadet ederse, O Rum'muş, O Ermeni'ymiş, izlesin dursun. Öyle bir şey istemiyorum.” diyor Osman Bey, herkes burada, bu topraklarda yaşayalım şeklinde olsun. Osmanlı'dan başlayıp gelen bu topraklar üzerinde birçok şey yanlış; birçok şey taklit. Ben Türkçü değilim, hani o kadar aşırı milliyetçi değilim, yani ülkemi… vatanseverim ama her şey çok yanlış kodlanmış ve bizim şu anki durumumuz, bir sürü şey kötü bir taklit, nasıl gidecek bilmiyorum. Bir de bir nüfus patlaması, hangi birini alıp hangi birini düzeltince, atıyorum, kaç kişi gidiyor ki terapiye, o parayı verecek de, kendine zaman ayıracak da, kendini sevecek de kurtaracak? Yani mevzunun dibi derin abi, böyle hakikaten iç içe aynalar

birbirine bakar, orada böyle bir sonsuz aynanın içinde, böyle bir durum var. Çok mu dağıttım ya? Saçmalamıyorum değil mi? Yani bağlamdan çıkmak istemiyorum, dağıtmayayım.

Şimdi beni -annem çalıştığı için- annemin babaannesi büyüttü. Ve çok enteresandır, ben bunu psikoloğuma anlattım, "Ya bir git, bunu da dert mi ettin?" dedi ama burada bulunsun istiyorum. Bana komik geliyor, yani trajik mi komik bilmiyorum. Şimdi ben, o zaman tabii kadıncağız 81-82-83 gibi vefat etti. O da çok uzun ömürlü, dedem gibi, hani 96 yaşında falan öldü, demanstan öldü tabii, yani artık doğal ölüm, son istasyonda. Fakat çocukluğum Habip'le geçti, biz Habip derdik, "***" adı. Bu aslında "Beyaz Arap" diye bir şey diyor annem ama kimse duymamış, ben de duymadım ama "Beyaz Arap" tabir edilen, Trablusgarplı bir çiftlik sahibinin kızı. Henüz 15 yaşındayken, al sana kadın hikâyesi, 15 yaşındayken dedemin babası -II. Abdülhamit dönemindeyiz- tıp öğrencisi, sürgün ediliyorlar, İttihatçı veya şeyci değil, hani herhangi bir siyasal oluşumun içinde değil ama Abdülhamit bu yani. Ondan sonra bunları gemiye atıyor, rivayete göre, yani adamcağızın, annemin dedesinin anlattığına göre, kaptana "Bunları denize at!" emri verilirmiş, eskiden öyle bir şey varmış ama ben okumadım öyle bir şey, tarihte yazılı olarak okumadım, fakat adam kıyamayıp bunları, gencecik işte, tıp öğrencileri, hani tıp eğitiminin de son bir iki senesi kalmış, Trablusgarp'a bırakıyor, sürgün ediyor yani, belki de öldürme şeyi yoktu bilmiyorum. Neyse, bunlar sürülmüş, Trablusgarp'ta bu adam 15 yaşındaki "***"yi görüp, evleniyor ve bunlar, herhalde 16-17 yaşında da anne oluyor. Dedem, "***" halamız, rahmetli bunların hepsi, tabii yaşasalardı yüz bin yaşında olacaklardı; ondan sonra "***" halam, kocasının el şakası sonrası işte bir zedelenme, boyun mu beyin mi, ölüyor "***" halam, öyle bir kadın şiddeti varsa al buyur, kocası eşek şakası yapıyor, ölüyor, zaten çapkın, siktiri boktan bir adam, falan. "***" halam öyle ailenin trajedisi olmuş o zaman, tabii evlat kaybediyorsun. Her neyse, "***" (Habip) sadece, Arap, Arapça konuşuyor. Çöl üstünde develerle filan bir şekilde bunlar geliyorlar, İstanbul'a yerleşiyorlar, Üsküdar'a, fakat dede şeye gidiyor, her ne kadar tıp mezunu olmasa da işte Musul'a gidiyor falan, I. Dünya Savaşı, Çanakkale'ye gidiyor, sonra Musul'a gidiyor ve adamdan haber alınamıyor. Ve para kalmıyor, "***" (Habip) gelip burada Türkçe öğrenip, iki küçük çocuğuyla, sandalla karşıya geçip, Harbiye Nezareti o zaman İstanbul Üniversitesi'nin ana binası, oraya gidip kendine maaş bağlatıyor, kocamdan haber yok, ne telgraf, ne bir şey, hiçbir şey yok, adam yok diye. Fakat dönüyor dede, eğitimini tamamlıyor, doktor oluyor, Anadolu'da geziniyor, çok fakir dostu, tam vatansever işte. Mesela bir anekdot, "***[10]"nin annesine morfin yaparmış mecbur, acıları varmış yani. Öyle kürkle, kış günü, içinde kombinezon, üstünde kürk, "Doktor, doktor, ne olur bana yardım et!" diye gelirmiş, mesela böyle bir hatıra. Her neyse bu adamcağız, işte çocuklar büyüyor, yaşlanıyorlar, hepsi bir evde yaşıyor, Nuh Kuyusu'nda bir köşk, hâlâ duruyor, önünden geçeriz annemle, arkası bahçeymiş, meyve bahçeleri filan, hep birlikte yaşıyorlar fakat adam eve geldiğinde mesela fısıldanarak, herkes fısıldamaya başlarmış onu rahatsız etmemek için. Çok içine kapalı bir adam, kendi odasında yaşıyor ve annemi yanına alıp 18 yaşına kadar, annem 18

[10] Tanınmış bir sinema ve ses sanatçısı.

yaşındayken o vefat ediyor, 18 yaşına kadar dede-torun bir arada uyuyorlar. Bana hep tuhaf gelmiştir, şey açısından değil, öyle cinsel taciz bilmem ne falan filan, “Niye abi?” diyorum yani, “Niye karısıyla yatmıyor?” “Ne bileyim onlar,” diyor annem “yataklarını ayırmışlardı.” diyor, “Babaanne de,” diyor, ““***”’ı almıştı” diyor, “***” annemden bir sonraki kardeşti. Böyle çocukları paylaşmışlar, hatta üçüncü kardeşi de halası evlat ediniyor, küçük teyzemi. E böyle bir, sonra da üç erkek ve bir kız daha doğuyor, o kız da o ölen halamın adını alıyor. Ondan sonra, bunlar böyle bir hayat. Mesela annem ben bu eve ilk geldiğimde, işte 15 sene evvel boşandıktan sonra, ilk defa dikkat ediyorum, fısıldayarak konuşuyor mesela evin içinde. “Niye fısıldıyorsun?” diyorum, alışmış yani, ama ben o hani genç kızlık dönemimde böyle bir şey hatırlamıyorum ama benimle beraberken o, o geldi herhalde aşağıdan, dalga yani. “Fısıldama ya!” dedim. “Biz” dedi, işte “dedem eve gelince fısıldardık.” “Aay,” dedim, “1700 sene önce ölmüş, ya Allah aşkına bağır çağır.” Mesela böyle tuhaf bir adam. Biz buraya nereden gelecektik, aile…

Dolayısıyla annem çalışırken bana babaanne baktı, doktor dedenin karısı, yani dedemin annesi baktı. Komik olan şey şu; bir gün annem gelmiş, ben bebeğim daha, “***”'nda oturuyoruz, orada başka bir evde. Bir gün bir gelmiş annem, bez yok bende ve “Çişim var.” deyip tuvalete gidiyormuşum, bir günde tuvalet eğitimi. Hani şimdi böyle mış mış oluyor ya anneler, ‘Nasıl çocuğumuzun tuvaletini şey yapacağız?’ falan, “Aa!” demiş, “Nasıl yaptın?” demiş. “Ne bileyim,” demiş, “çıkardım bağı, böyle böyle yapacaksın dedim, anladı, yapıyor.” demiş. Çok akıllı bıdıktım yani ben, evin şeyi olduğum için, *genius*, yani o zamanlar, sonra bir mallık geldi. Neyse ben böyle pıtır pıtırdım fakat yıllarca ben cinsel organıma dokunamadım, bakamadım. Evet, yani açıp da aynayla devamlı bakılacak bir şey yok ama, hani böyle *Kızarmış Yeşil Domatesler*’de falan öyle terapiler var ya, ‘Aynayla şimdi vajinamıza bakıyoruz.’ şeklinde falan. Hatta bir de üstüne üstlük eşimle beraberken, sonra başka bir partnerimle de oldu, bir Bartholin bezi davam oldu ki, Allah diyorum yani. O Bartholin bezi denen şey, bir sürü insan bilmiyor, açıklama ihtiyacı duyuyorum, ilişki sırasında bu büyük vulva, dudakların altında ilişki için kayganlaştırıcı sıvıyı zerk eden bezler. Onlar iltihap oluyor ama mikroptan, ama temastan dolayı ve şişiyor ya kiste dönüşüyor, ya iltihaplı bir şeye dönüşüyor, şansın varsa patlarsa gidiyor, sönüyor ama bir daha olabiliyor. Kist yüzünden bir tanesi alındı benden, kistleştiği için yani Bartholinlerden biri gitti ama işte hayat devam ediyor. Ama müthiş bir acı veya zaten bakamıyorsun ve bir de orada bir şey pörtlemiş. Bir gün bir baktım aklım gitti, bakmak zorundayım çünkü patladı mı patlamadı mı, neyse, böyle dertler yani. Neyse, çok komik, tuvalet eğitimi verilmiş ama ben yıllarca elimi süremedim. Demek ki dedi ki, “Pis orası, bak öğk, pis, kaka, ellemiyoruz!” falan filan, “Orası kötü, pis, hasta olursun orayı ellersen.” diye olduğunu düşünüyorum, yani bunu bana kim zerk etmiş? Annemden gelmediğini biliyorum bunun, tuvalet eğitimimiz böyle. Çalışan anne… Rüyalarım devamlı şey, ilkokuldayken ben anneme çok derdim, “Emekli ol, emekli ol, emekli ol, emekli ol, ne olur emekli ol, evinde kal.” Çünkü sıkılıyorum tabii, yani çocukluğun büyük bir kısmı da sıkıntıyla geçer. İstediğin kadar bebeklerinle öpüş, istediğin kadar kuzenlerinle öpüş, evdesin ve sıkılıyorsun, yani neyi okuyabilirsin? Mesela bir tane

cinsel bilgiler ansiklopedisi mi, bir şey vardı evde, o sonra yok oldu. Ben onu açmış okuyorum, anneme diyormuşum, “Bak, resimler.” Hiçbir şey anlamıyorum, böyle heykeller hatırlıyorum, hani çıplak, Afrodit, Venüs bilmem ne. Annem diyor: “Sen bunu niye eline aldın?” O gün yok oldu ortadan. En komiği, annem, babam, ben, mutlu günlerimizde, “***” sitesinde, “***”'ta, dedemin evine gelmeden evvel, babam, bak bu ilk gençliğim, 13-14 yaşındayım, “Bu kitaba sakın dokunma.” dedi. Koca bir kütüphane var, her türden kitap var, yani ruhbilim, Bedri Ruhselman vardır, böyle işte ezoteri mezoteri, onun dergilerinden Harold Robbins'e, Moby Dick'ten işte benim gerçekten hayatımı değiştirdiğini söylediğim Veba'ya kadar yani, Camus'ye kadar. Böyle çok geniş bir yelpazede kitaplar var fakat hiçbiri için böyle bir uyarı yapılmadı. Ne o kitap? Henry Miller'ın *Seksus*'u, sansürsüz hali, ilk basım. Bunu dediği anda, ertesi gün, onlar işe gittiğinde ve ben okuldan döndüğümde tabii ki kitabı bulup açtım, yani tırmandım, yukarıya iskemleyle. Ve ben şok, ‘Böyle mi oluyormuş?’ Bayağı böyle pornografik bir şey, neyse. Sonra diyorum ki, herhalde bunları öğreneyim diye mahsus mu söyledi, oraya onu koydu? Yani hani, “Bu kitaba dokunmayacaksın.” Sana ne, dokunmuyorum zaten, benim seks kitaplarıyla ne âlâkam var falan, o da ayrı bir şey, ilginç bir şey. Annem çalışırken benim günlerim sıkıntıyla geçiyor ve rüyalarda patlıyor; annem bir arabaya biniyor, uzaklaşıp gidiyor, dolmuşa biniyor, o zaman o eski dolmuşlar kenarları böyle tırtıklı falan. Annem gidiyor ve gelmeyecek, her gece bu rüya. “Anne emekli ol, anne emekli ol.” Ama şu var mesela, işte şöyle bir tarafı da var, hayat bilgisi öğreniyorsun anne yokken. Bir kere kendi başının çaresine bakmasını öğreniyorsun. Mesela ben, evi temizlerdim, çünkü annem yorgun, paylaşıyoruz hani, o işte şey yapıyorsa, ben de o camları, koltukları, toz alma bendeydi, böyle obsesif bir şekilde ovup ovup her şeyi. İşte kendi yumurtanı kırıp kahvaltını yap falan filan, böyle biraz da adam edici bir şey. Mesela, çok enteresan bir dönemim var, hiç kimsede böyle bir şey duymadım, kendimi de çok net hatırlıyorum; gene böyle sarımtırak diyorum ya sana, hani o minör tonlara basmalar falan filan, karanlık bir taraf var yani, şöyle bir titizlik hastalığı geldi. Öyle ki, işte bir evham, anksiyete ve titizlik: Oradan mikrop bulaşır mı, buradan mikrop bulaşır mı? Şimdi ben mesela koronayı şeyime takmadım yani, ne derler, hani hiç iplemedim, Sars’ı, kuş gribini ve domuz gribini oldu. Nedense beni çok şey yapmadı, birçok arkadaşımı etkiledi çünkü hayatın belirsizliğine, insanların kafasına dank ettirdiğine ve özellikle obsesif tipler de bunun çok ağır geçtiğini biliyorum, kaldı ki, geçmişteki bir obsesif olarak yapmıyor muyum, ben de geleni yıkıyorum, ediyorum falan filan. O uyduruk maskeyi de takıyoruz, tamam. Yani itirazlarım var ama tamam, bilmiyoruz çünkü çok belirsiz, çok parametre var falan filan. Ama benim o dönem geçirdiğim, annem çalışırken, özellikle söyleyeyim çünkü annem hep yok, ben yaşlılarlayım, anneanne, dede, büyükanne bakıyor. Bir titizlik hastalığı, şöyle ki hani on bin yüz kere elini yıkama. Mesela “***”'tayız, bir arkadaşım var, o daha maceracı bir kızdı, yani afacan. Ben o kadar şey değildim, daha pasif bir çocuktum. İşte bir gün sahilde, yavru köpek ya! Altı aylık falan bir köpek, “Gel köpeği sevelim.” dedi, indik sevdik, severken şöyle “Hav!” yaptı, başını severken “Hav!” yaptı ve ağzı kolumun şurasına değdi, ortasına değdi, “Isırdı!” diye ortalığı velveleye verdim. Abi, yara yok, kan yok, sıyrık yok. “Hav!” dedi ya, “Hav!” deyip böyle kafasını

kaldırdı, oyun yapıyor. Biz orada, annemde de var evham tabii, tek çocuk bilmem ne. Biz o evham, babam bakıyor, “Ne yapıyorsunuz? Bir şey yok.” Falan diye. Annem, ben, babam, üçümüz “***”'ya, Sağlık Müdürlüğü mü ne, kuduz aşısı olmaya gittik, kuduz aşısı. Benim çocukken en büyük korkum kuduz olup ölmek. Bir tane de film çıkıyor karşıma, Glenn Ford oynuyor, ay bir karıyı mı, bir herifi mi, tilki mi ısırıyor, karıyla yatıyor, kuduz ona geçiyor, işte öyle açmazlar. Adamın önünde o aşıyı olana kadar, yani kuduz, kuduz, kuduz. Kuduz korkusu, kedi-köpek korkusu, mikrop geçecek ve öleceğük, böyle bir korku. Bu korku nasıl geçti, çok ilginç… Bu arada, şöyle şeyler de buna bağlanıyor, mesela, içimden sinirleniyorum, çocuğum, sinirleniyorum, bela okumak günah ya hani, bela, bela getirir, babama diyorum ki mesela “Allah belanı versin.” diyorum içimden ve ölecek diye “Allah!” diyorum, yaşadığım şey suçluluk, ölecek çünkü bela okudum. Böyle bir heyheyli bir dönem, çok enteresan, hiç kimsenin çoluğunda, çombalağında da görmedim abi, hiç arkadaşlarımda da böyle bir *case* görmedim. Çok özel bir insanım gördüğünüz üzere (gülüyor). Bu nasıl bitti, çok enteresan; o evhamlı anne bir gün eve geldi, öğle tatiliydi sanırım. Gene o üç kişi, çekirdek aile yaşadığımız yerde, ben gene vır vır vır, diyorum ki, “Elime mürekkep bulaştı, o benim ağzıma geldi, bir şey olur mu?” Abi, elini açtı, eli tamamen mürekkep lekeleriyle dolu ve yaladı, yaladı, “Bak bir şey olmuyor.” dedi ve bitti ya, bitti, çok acayip. O kadar evhamlılık… Valla çok tuhaf nedenleri oluyor insanların. Sardığı şeyler. Şimdi diyorum ki, mikrop olsa da bağışıklığımız artsa, yani o kafaya geliniyor. Arkadaşlar, umut var yani (gülüyor), çoluğunuzda çocuğunuzda varsa onların hepsi geçiyor. Ama yalnız ve çalışan anne çocuğunun, işte tek çocuk olmanın şeysi; mesela bizim ailede çok hır gür olurdu, bak gene başka bir şey anlatacağım. Çok hır gür olurdu işte, “Boşanın, boşanın.” Kavgalar, bilmem neler. Teyzemin, tırnak içinde bu hani bana “Çetin Alp'e benziyorsun” diyen teyzemin kızı benim küçükken en yakın arkadaşım, biz iki kuzen çok yakındık. Onların evi benim için *best place on earth*[11], çok seviyorum, çok renkli, çok huzurlu, çok düzenli, o evi sattılar ama ben hâlâ, hani bizim yan apartmanımız, hâlâ o evin önünden her geçtiğimde böyle, o odada oturmalarımız, o duvar kağıdı desenleri, salon, orada geçen günlerimiz şahane ve orada çok mutluyum, huzur buluyorum, hep böyle eğlenceli, süper bir sıcak aile ortamı. Peki, geldik şeye, 2008-2009 diyeyim, 2013 diyeyim, Bodrum'dayız, aynı aile, Bodrum'da evi var. O küçük teyze falan da gelmiş, kuzenim, kızı, hep böyle, bir maaile. Ve ilişkilerden açıldı laf. Kadın-erkek ilişkilerinden, evlilikten. Şimdi o *best place on earth* dediğim evde, işte geçen sene Kasım ayında kaybettik, eniştem, o müthiş aile babası, ben zaten ona aşıktım, “Ben onunla evleneceğim.” diyordum çocukken, onlar da diyordu ki, “Ama sen büyüyünce o çok yaşlı olacak.” Hatta bir arkadaşım şey dedi, “Nasıl yani?” Hani, “O senin enişten.” falan gibi, “Bir şey demiyorlar da aradaki yaş farkı mı sorun olacakmış?” Yani öyle, nasıl bir şey… (gülüyor) O eniştem şöyle bir cümle kurdu, bu evlilik mevzunda: “Her erkek aldatır.” dedi. Ben şok tabii. “Nasıl yani?” Gene Ayşegül meydanda. “Nasıl yani?” dedim, “Öyle.” dedi, “Bunun lami cimi yok,” dedi, “aldatmıyorum diyen erkek yalan söyler.” dedi, “Mutlaka olmuştur. Evlilik gemisi zaten böyle yürür.” dedi. Ve bundan birkaç sene evvel, bu konuşmadan evvel, mesela teyzem ona şey diye

[11] ‘Dünyadaki en güzel yer’ şeklinde çevrilebilecek İngilizce ifade.

sormuş, “Ya,” demiş, “bak 45 senedir evliyiz,” veya “43 senedir evliyiz. Hani hiç böyle arada bir çapkınlık yaptın mı, bir şey oldu mu?” Hiç önemsememiş ve şey demiş, “Ay, şimdi bunu mu soruyorsun bana?” Yani, tabii ki var ama anlatamayacağım şeklinde ve teyzemde muallak bir şey kalmış. “Cevap veremedi, ‘hayır’ demedi.” diyor. “‘Hayır, yo, hayır, asla.’ demedi.” diyor. Peki, geldik işte o konuşmaya, o küçük teyzem zaten, Dış İşleri’nde çalışıyordu. O mesela, yıllar evvel anneme şey demişti, “Ay “***” abla, sen de yani, seks ayrı, aşk ayrı, ne karıştırıyorsun birbirine?” Annem de, “Ne dedi, ben anlamadım?” Ne demişti? İdrak dışı bir şey yani onun için. “Yani,” dedi, “onlar da dağıtıyor. Evet ya, evlilikler böyle gider zaten.” falan filan. Ben yine Ayşegül, hâlâ şey diyorum, “Peki, böyle bir serbestliği yaşamak istiyorsanız niye evleniyorsunuz ya da niye boşanmıyorsunuz?” Yani, öyle takıl abiciğim, öyle takıl, dürüst olalım, niye bunu şey yapıyoruz? Niye ki? Ne gerek var? Öyle de yürür, böyle de yürür. Yani bu evlilik gemileri böyle yürüyor, böyleymiş meğer yani. Neyse, ama demek istediğim, çalışan anne çocuğu olmak öyle çok da korkunç bir şey değil. Var acıklı tarafları ama insanı da hayata hazırlayan bir şey, önemli çünkü. Şimdi bakıyorum mesela, halamın kızları hiç ev işi bilmiyorlar, yapmıyorlar. Evle ilgili hiçbir sorumluluk, yani birer prenses. Ben o yaşta evi temizliyordum ya! Yani hakikaten temizliyordum. Paylaşım vardı evde, zaten babam paylaşmazdı, o gezerdi ama hani annem yemeği yapıyorsa, ben orada elektrikliyle alıyordum. Yani biraz o konularda şeyler var, başlarına dert açılacak gibi geliyor bana.

Şöyle bir trajedisi var annemin yaşadığı; babamdan önce bir flörtü var, bunlar Üsküdar'da böyle şen kızlar, geziyorlar, ediyorlar. Bu evham virüsü bu arada hepsinde var, yani ilk üç kız kardeşte fena halde var yani. Hatta yengem hep şey der, dayımın eşi, “Ay, bunlara bir virüs girdi, bunlar böyle şen şen dolaşıyorlardı, flörtler-mlörtler, açık arabaların üstünde vıttırı vıttırı, Boğaz’da falan. Sonra bir virüs girdi, gök gürültüsünden, şimşekten…” Yani ben hakikaten hiçbir yerde bilmiyorum, hiçbir ailenin bu kadar meteorolojiye meraklı, Ali Esin ekolü olarak, şimdi Bünyamin aldı onun yerini, böyle her hareketi hava durumuna bağlı ve ben hiç, yani, yağmur varsa şemsiye alınır, ne bileyim, kar yağıyorsa kalın giyersin, bunun dışında ben bir program yaparken hiç âlâkam yok, şimşeği de bilmem neyi de seyrederim. Fakat bu üç kız kardeşte böyle bir travma var. Şimdi bu ilk flörtü vefat ediyor. Yani aileler çok tanışmamış ama biliniyor, küçük Üsküdar, o zaman küçük bir yer ve bunun flörtü Melih diye bir adamcağız, çok hüzünlü. Tek bir tane vesikalık fotoğrafı var bizim evde, düğün fotoğrafının yanında duruyor, albümde, çok ilginç. Adam, çocukcağız, benzinlik var, hani varlıklı bir aile babamla kıyaslarsak, adam askere gidiyor dönüyor, nefritten hastanede vefat ediyor ve annem çok çok kötü oluyor. Çok sevmiş, çok anlaşmışlar. Beraber olmamışlar, o zaman bekâret var ya, çok da içine işlemiştir, “Keşke yatsaydım,” dedi yani, “keşke yaşasaydım.” dedi, çok haklı. Ve annem laiktir, işte her akşam şarabını içer, damarlarını açıyormuş. Fakat günde üç kere dua okur, onun saatleri var bilmiyorum, hani, bir gidersin bir şey sorarsın, ağzı oynuyor, eller açık, “Ay pardon!” dersin gidersin. Dedi ki… Yaşar Nuri Öztürk tabii onların piri, rahmetli, şey diyor, “Bu Yaşar Nuri de diyordu,” diyor “öbür tarafta

ben asıl sevdiğim kadınla buluşacağım diyordu, bence orada buluşacağız, ben Melih'le buluşmak istiyorum." Melih Bey öldükten sonra hep rüyalarında onu… Bir ara hatta böyle dine de sarmış, hani böyle bir kafa kapamalar falan da olmuş ama herhalde çok kısa, çünkü fingirdekler yani. Ondan sonra Melih'i hep Amerika'ya gitmiş olarak görmüş rüyasında, uzaklarda bir yerde. Geçen gün rüya görmüş, Melih gelmiş, tabii ki genç hali, yani 23-24 yaşında ve *grand* tuvalet giyinmiş, takım elbise falan ve annem şey demiş, "Neredesin sen ya, ben 80 yaşıma geldim." demiş. İnan çok içim parçalandı ama nevrotik albayım şey diyor, "Rüyamda" diyor, "babanı gördüm, yanında üç kadın ya, üç kadın yani, kol kola geziyorlar, sinir oluyorum." Diyor. Ben de diyorum ki, "Adamı bari orada rahat bırak, sen zaten Melih'le buluşacaksın, onunla değil. Onunla yaşadın bitti, Melih bekliyor seni." Böyle geyiklerimiz var. Annemin aldatmalara karşı şeysi şöyle oldu, çok ilginç, babamı ne kadar sevdi bilmiyorum. Yani çok kavgalı, gürültülü ve babam biraz da son dönemlerde… Babam çok ani öldü, safra kesesi ameliyatı oldu. Hayatında ilaç, hani kronik bir rahatsızlığı yok, sporcudur, yüzücü, buradan Çınarcık'a bisikletle giderdi falan filan. Kalp rahatsızlığı filan yok fakat anneannem gibi öldü, anneannem de safra kesesi ameliyatı olup emboli atmıştı. İşte kalbe mi atıyor, akciğere mi atıyor ne, böyle hık diye tık diye gidiyorsun, babam da öyle öldü ve benim gözümün önünde canlı yayın olarak. Son nefesini verişini gördüm ve son nefesin insanı boğarak öldürdüğünü düşünüp hakikaten boğularak uyanıyorum bazen. Üzerimde çok şeyi var, 2001'de oldu ama yani ben bunu hep hatırlıyorum ve babamı anmadığım gün yok. Öyle söyleyeyim şimdi, çünkü çok film seyrederdik falan filan. Şimdi adamın aldatması şöyle oldu, arkadaşları haber verdi, işte, ""***"'ı Kadıköy'de bir kadınla gördük, minibüse bindiler, gittiler." Babam bunu benimle hiç paylaşmadı, onlar paylaşmaz çünkü öyle yüz göz olmazlar diyorsun. Ama annem paylaştı. Mesela annem çok, çok ağladı ilk gün, babamı gözümüzün önünde kaybettikten sonra ama uzun bir yas dönemi sürmedi. Ve onu şeyle yaşadı yani, "Ama o da beni aldatıyordu." 'O beni aldattı, ihanet var' diye çok ağlamadı. Çünkü açığa çıkmış olaylar 15 gün adamın yok olmasına göre; babasında değil, ablasında değil, biliyoruz yani. Dolayısıyla onun fayda-, fayda demek istemiyorum yani etkisi yas sürecinin kısa sürmesi. O işi bitirmiş yani o, o iş kapandı, o ölüm olayı kapandı. Ama aldattı diye mesela, boşanmayı düşünmedi. Çünkü boşanma onların kuşağında yok, bizim ailede boşanan yok, mesela, babam hayatta olsaydı belki ben de zor boşanırdım çünkü çok modern tamam, şey bir adamdı ama mesela "Bizim kitabımızda yazmaz." derdi. Öyle de bir Paşabahçelilik, Paşabahçe, hani böyle Paşabahçe çocukluğu, hani öyle bir maçoluk yok muydu, vardı yani. 'Kör ölür, badem gözlü olur' demeyelim, objektif bakalım; zor boşanırdım. Annem boşanmadı abi, şey yapmadı yani, işte babanın evinde oturuyorsun, zaten emeklisin, emeklilik üstüne çalışmışsın, yani ekonomik bağımsızlığın varken boşanmamak ne demek? Ama onlar öyle bir kuşak, kol kırılır, yen içinde kalır diye o evliliği sürdüren kuşak. Bir de zaten niye evleniliyor? Hani hemencecik öyle bir evleniliyor, sonra da hemencecik boşanılıyor. Yani kurumun içi bomboş, zaten boşaldı, geçmiş olsun. Ya da hamile kalıyor insanlar, çocuk için evleniyorlar, öyle de çok mutlu evlilikler de var ama çok patlayan da var. İnsanların nasıl bir nevroz var ya, başka bir şey bu. "***"'le boşanırken gittiğim psikiyatrist bir kadın vardı, meşhur bir isimdi,

ona gittim, kadın bire bir terapide çok iyiydi fakat sonra beni toplu terapiye aldı ve sonra da kovdu. Neyse o da ayrı bir komedi. Bire bir şeyde çok iyiydi ve ben eşimle ilgili bir şey, anekdotlar anlattığımda şüpheleniyordu, biseksüel olabilir, öyle bir şey olabilir, nedeni ne bilmiyorum, benimle paylaşmadı. Biraz da hani, soğumak istiyorum ve kafamda bitirmek istediğim için ona sığınıyorum falan, "Ya," dedi, "olabilir" dedi, "biseksüellik falan çünkü sevgilisi ve arkadaşı aynı odada sevişirken onları duymak ya da ertesi gün kızla o sevişip, ötekinin onları dinlemesi gibi şeyler olmuş." Neyse, "Orada" dedi, "kiminle özdeşleşiyor önemli." Yani kızla mı, yoksa çocukla mı, adamla mı, falan filan gibi ve çok enteresan bir şey anlattı, bence bu hakikaten bizim psikologlarımızın, psikiyatristlerimizin, sosyologlarımızın falan, yani kadına şiddet, tamam, yani o ayrı, ama bir de buradan gitmeleri lazım. Mesela bir çift gelmiş kadına, psikiyatriste, şimdi kapıdan girdiğinde, "Bunlar evli." dedi, çok uzun bir flört döneminden sonra, on seneye yakın bir flört, yedi-sekiz seneden sonra evlenmişler. Adamın kapıdan girişinden, eşcinselliği hani böyle paçalarından akıyor, jestleri, konuşmaları falan, bildiğin gey. Kadın bunun farkında değil ve çift terapisine geliyorlar. Sonucunu söylemedi ama anlattığı anekdot şu; kadın şundan işkillenmiş, sinirlenmiş daha doğrusu, işkillenmemiş hâlâ çünkü görüyor yani, kocam olarak görüyor, kocası olarak görüyor. Çok yakın bir arkadaşını adam, bunlar evlendiklerinde, balayına çağırmış, üçü birlikte gitmiş balayına. Üçü birlikte balayına gitmiş ve kadın katiyen görmüyor, kataraktı var, perde inmiş, kadın görmüyor. Dolayısıyla bizim bu memlekette, bu evlilik ve ilişkiler arapsaçı yani, arapsaçı. İşte görüyorsun aldatıyor, boşanmıyor. Var benim de böyle şahit olduğum, hani evli bir erkekle ilişkisi olan bir arkadaşım var. Kadın devamlı şeyde, şüphe içinde, kadın biliyor, çözmüş, görmüş, flört döneminden beri, çok da iyi bir konumda ama boşanmıyor, boşanılmıyor. Ne bekliyorlar ne istiyorlar bilmiyorum, annem de boşanmadı. Birçok insan kocası ölene kadar bir tuhaf hayatın içinde yaşıyor, herhalde sendrom o, yani ben bilmem ne olduğunu, boşanılmıyor, o evlilik kurumu bir bütündür, parçalanamıyor. Kimse kendi yoluna gidemiyor. Ben o yüzden çok da zaman kaybettiğimi düşünüyorum boşanmakta, çünkü benim evliliğim sekiz sene sürdü. İki sene öncesi çok alametler vardı denir ya, zaten o evliliğe girmenin hiçbir manası yoktu ama ben de evden çıkmak istiyordum. Çünkü hakikaten "***"'in yolu, özgürlük yolu yani, çok da hani eğlenceli. Tamam, karanlık şeyler de vardı falan ama yani en azından karışanım, görüşenim yok. Ben ilk "***"'deki çatı katına çıktığımızda, ertesi gün, hani yerleşildi eve falan filan, "***" yok, bir kadeh şarap koyup "Hayat ne güzel!" dediğimi bilirim yani. "Bu benim hayatım, şarabımı içiyorum," İşte "Bu benim mutfağım." Yani bu sahiplenme, düzenim olsun, bilmem ne falan filan değil, hayır ya, ne güzel işte, şarabımı içiyorum oh be! Yani şarap, çünkü baba evinde şarap içersin, içiliyordu, içmiyor değildik ama böyle olmuyor. Ama aslında orada benim aradığım aslında şeydi, hani bireysel kurtuluş olarak, yanlış bir yol olarak evliliği seçtim. Yani bireysel kurtuluşumu evliliğimde aradım ama buna müsaade eden de bir adamdı. Ha ne yaptım, üçüncü sene aldattım, ya da işte "***" girdi hayatıma, işte orada bitirecektim. Beş sene daha uzaması falan filan gerek yoktu, belki "***"'la baş başa, çok toydum yani, çok böyle belki aç gözlüydüm, işte çok bencilce kendimi… Mesela bak bir rüya gördüm, psikolog çok anlamlı buldu, ve bunu daha on gün önce gördüm.

Evlilikten, biz evliliği de çok konuştuk şeyde, çünkü psikolog bende, gizliden de bir evlilik sempatisi, başında da bir erkek vardır ya, hani o mevzu yani, o bizim genetik bir şeyimize dönüşmüş, kodumuza dönüşmüş sanırım. Bunun tortusunun olduğunu düşünüyor psikolog, yani evliliğe bakışımın hâlâ, bir sempatiyle baktığımı düşünüyor. Nitekim rüyada çıktı, bilinçaltı çok acayip, çok uyarıcı, çöplük değil orası yani, mücevher dolu. Rüyamda, setteyiz, sette çalışıyoruz, benim bir öyle televizyon setlerinde çalışma dönemim var, "***"'le birlikte ve ayrı setlerle çalıştık o dönem. Rüyamda setteyim, kostümcüydüm ben, sanat grubunda, bir set, setten şoförlerimiz olur hani, şoförlerle mal toplarız, mal iade ederiz, alışverişini yaparız falan filan. Böyle bir şoför var 55-60 yaşlarında, beyaz saçlı, yurdum insanı, orta boylu. Asla sokakta görüp dikkat etmeyeceğin bir tip, herif beni çok seviyor, dertleşiyor rüyada, arabadayız, gidiyoruz. Mekân da Ümraniye ile Boğaz'ın birleştiği tuhaf, karışık bir yer, Ümraniye deniz kenarında diyelim, bir yapı var. Hani Ümraniye'yi ben, aşağılamak için söylemiyorum ama, Ümraniye'yi ben şöyle kullanırım: Anadolu'da da her yer Ümraniye oldu; hani kimliksiz, hep aynı, beton yapılar şeklinde, ruhu olduğunu düşünmüyorum çünkü. Ümraniye ile Boğaz'ın birleştiği bir yerde arabayla gidiyoruz, bana dert yanıyor: "İki çocuğum var, kaç senedir evliyim ama bir kadına vuruldum, onu seviyorum, âşık oldum. Ne yapacağımı bilmiyorum. Ne yapayım sence?" Ben de önce, "Ya," diyorum işte, "yazık etme, çoluk çombalak, evlilikte zor bunlar." Sonra da şey diyorum, "Bir yandan da hayat bir kere, yaşa istersen." Hani, yüreğinin götürdüğü yere git gibi böyle klişe bir şeyle herifi avutuyorum. Bir çay bahçesine oturuyoruz, rüyada bunlar, hep hani pıtı pıtı olur ya. Kendimizi çay bahçesinde buluyoruz, çay içiyoruz ve oradan anlıyorum ki adamın görüntüsünden, bahsettiği kadın benim. "Hay "***", sıçayım ağzına, sen neden liberal fikirlerini Allah'ın lümpenine şimdi söyledin, o ne anladı. Ama sette "***" var, sonuçta o benim kocam, icabında sıçar ağzına." Güven hissiyatı. Yani böyle bir şuur altında hâlâ, dürüst olmak lazım, evet var, yani evde bir adam. Demek ki analarımız babalarımız da böyle düşünüyormuş, işte evde biri var, bir ocak var, bir çocuk var, bir şekilde orada. Ve tabii ekonomik şey mesela, bu da bence incelenmeli. Kemal Derviş olayından beri düşülen ekonomik kriz teğet geçti falan filan değil, bal gibi böyle anüsten girdi, ağızdan çıktı da kazığa çakıldık, *Voyvoda* da neyse. O, o kadar bozdu ki kadın-erkek ilişkilerini. Bir kere bir sürü insanın müstakil hayatı kısıtlandı, bir sürü insan ailesiyle yaşıyor. Ya ailenle yaşarken kiminle ne ilişki kuracaksın, nerede buluşacaksın, nerede sevişeceksin, hep otele mi gideceksin, hep tatili mi bekleyeceksin? Para yok, insanlar şöyle bir şeyin içine kıstırıldı, bir asgari ücret ya da hadi ayda 3000 lira olsun, daha yüksek maaş yok. Kira, doğal gaz, yani geçinmek için belki de insanların hakikaten şıpır şıpır böyle pıtı pıtı evlenmeleri dışında başka bir olasılık yok. Belki o sevgililiği evlilik içinde yaşayıp kopunca da sevil ayrılır gibi, gömlek değiştirir gibi ya da hani, evlilikten sıyrılıveriyorlar.

Mesela bu da çok incelenmesi gereken bir şey. Bir ülkenin siyasi tarihi, geçmişi, ekonomisi, toplumsal yapısı o kadar iç içe ki, ilişkilerin ağzına sıçıldı bence. Birbirine destek olmak için mi evleneceksin, niye benim müstakil hayatım olamıyor? Yani niye ben ayrı eve çıkamıyorum? 15 sene oldu burada, iki işte çalışıyordum, bir dönem çıkabilirdim ama o iki iş de bıçak üstü, yani her

an kapanabilir, işsiz kalabilirsin ve yerine atlayabileceğin bir şey yok. Emeğin mobilitesi yok yani, ne yapabilirsin vasıfsız işler dışında? Ya da ne bileyim, daha çok da gençlere üzülüyorum. Mesela bir üniversite öğrencisi, mühendislik öğrencisi, valla mühendis miydi neydi, takıldığım bir çocuğun yeğeni, bir kitapevinde tezgâhtarlık yapıyordu. Ben de diyordum ki, “Ama sen mühendissin, ne işin var tezgahlarda?” “Ya iş yok ama ben seviyorum bu işi.” diyordu. Yani böyle şeyi de sevmiş, o durumu da. Ne güzel hani sevmiş ki acı çekmiyor belki, seviyor mu gerçekten bilmiyorum ama ne kadar geçecek eline tezgâhtarlıkta? Açarsan 90 tane AVM, o AVM’de çalışacak hizmet sektöründen başka hiçbir şey beklemiyor yani. Kimseye mezun olduğu, zaten her okul, aman her ilde Üniversite ne? Ya sen biliyorsun yani akademisyen olarak durumu. Dolayısıyla her şey tavsıyor; insan ilişkisi, sevgililik, sevgi, bilmem ne, emek ister, ne ister, bilmiyorum artık ne istiyor sevgi yani (gülüyor).

Bahsettim ya hani, ilk sevgiliyle beraber olamadık ama benim için namus asla olmadığı gibi, hani bir an önce, tuhaf bir şey, o da kendi kendime yaptığım bir baskı sonucu, aslında “***”’le ben evlendiğimde beraber oldum, zaten orada aksak bir şeyler gidiyordu da… Gene yani eşimle beraber olmuş oldum. Zaten işte hayat, kimse de çıkmadı arada, hani “***”’dan sonra. Yani mezuniyet, “***”, hop bir sene sonra “***” oldu. Dolayısıyla, ne diyeyim sana, 26 yaşımda ben o bekâret, çok kafaya taktığım bekâretten kurtulabildim. Şimdiki kuşak için falan tabii çok geç bir tarih, işte geç bir tarih. Belki bir arayı kapatma hırsı da olmuş olabilir “***” ve “***”dan sonra. Mesela, ben Reich'i çok severim, Wilhelm Reich'i. Abartı bulduğum şeyleri var tabii ama, pardon Reich mı bu hayat-orgazma takan? Hani ‘orgazm yaşamın enerjisidir’, libidoya takan Reich mıydı ya? Reich galiba sanırım, şimdi yanlış olmasın, Reich diye hatırlıyorum. Reich okurdum çok ve insanların cinsel mutluluğunun kattığı esenlik, ruh ve beden sağlığı açısından önemi, benim için çok önemliydi. Benim için de önemliydi. Bence o çok şey açtı, ruhumu genişletti mi diyeyim ya da işte, yöneltti beni ilişkilere doğru. Ondan sonra, mesela cinsellikten bahsedecek olursak, orgazm olmadığım çok ilişki yaşadım. Sonra, 2010'dan itibaren süren gene bir krizli ilişki. Oraya pek girmek istemiyorum bugün. O ilişkide de mesela “***” gibi bir *level* yükselten bir şey oldu. Sonuçta orgazm olmak çok zor değil, klitoris diye bir şey var, bir buçuk dakikayı bulmaz. Tamam ama bir de vajinal orgazm varmış mesela, onu ben çok geç keşfettim, 40 yaşımdan itibaren keşfettim. 30'larda çok aradım, 40'ta geldi. 30'larda mesela benden beş yaş küçük, on yaş küçük erkeklerle de ilişki kuruldu, çok tecrübesiz buldum. Hiçbir öyle gençlik, işte genç ten falan, yalan, yok öyle bir şey. O çok büyük bir yanılgı, onu belki erkekler, o küçük kızlarla beraber olan erkekler için olur. Bazı kadınlar için de olabilir, şey yapmıyorum ama hani ben o anlamda tatmin edici genç bir partner bulamadım. Hüsran yani. Tecrübesizler, libidoları yeterli değil, bir sevişmeden sonra ereksiyonu saatlerce beklemek lazım. Mesela, gene yaşı benden üç-dört yaş büyük bir partnerim olmuştu, bir arkadaşım tanıştırmıştı. *Sex and The City*'de Samantha'nın bir macerası vardır, adam içinde gidip geliyor, kadın da diyor ki, “Girdin mi?” Farkında değil, minicik. Aynı şeyi yaşadım ya, içimde olup olmadığını anlayamadım, gerçekten minicik bir pipi. Zaten çapkınlık yapmak için öyle

yaşadığım bir şey, duygusal bir şey değil ve şeyin farkına vardım, bir arkadaşımla böyle konuşurduk, çapkın bir kızdı o da yani, daha fütursuz ilişkiler, hani ne bileyim, o *Tinder* yoktu da o zaman, bir sitelerden partner bulur, çok önemser seksi falan filan. Ama şey derdi, “Biz üç sevişmeden sonra âşık oluruz.” “Yani şey olmadığı zaman, duygusal birliktelik, o cinsellik de biraz hani falso değil mi?” “Yok olmuyor, falso değil.” dedi. “Üçünden sonra, üçüncüden sonra, duygusal bağ geliştirmek, eğer mutlu ediyorsa tabii, yani cinsel tatminin yanında.” Ama ben tabii duygusuz ve sadece cinsel tatmin yaşatan bir şey yaşamadım açıkçası. Çok böyle, çıkmaz sokak olarak gördüğüm bir ilişkinin de hâlâ içindeyim, bu da terapide de çözmeye çalıştığım bir şey. Üstelik son seans itibariyle anladım ki, bir narsist; dev manipülasyonlar var, yalanlar, aldatmalar var ve ben hâlâ affediyorum ve sevgim eksilmiyor. Bu son seanstan sonra bir daha karşılaşmadım ama niye onu sevmemeyi beceremiyorum? Bu benim için şu anda hayatımın, ay derdimi... (gülüyor) Derdim bu olsun şeklinde, neler var ama bu da benim derdim işte. Çözemedim, çünkü âşık oldum, kaptırdım yani, kaptırdım gidiyorum fakat bu son seanstan sonra onun, çünkü psikolog dedi ki, “Senin algı biçimini değiştirmek istiyorum.” Ve bu sadece seks değil, bu bariz ortada, ama neden bu ilişkinin içindeyim? Olmazsa olmaması gerek, uzatmalar belki de ama gerçekten cinselliği ben duygusal bir bağ kurmadan yaşayamıyorum, ne bileyim, aşkın içi- belki aşkı da yanlış yaşıyoruz. Mesela benim aşk tarifimde bir hayranlık var, bir şekilde bir şeyine hayran olmam lazım. A şey mi yapıyor, marangoz mu, tahtayı çok mu güzel oyuyor, cilayı çok mu güzel, bilmiyorum, bir şeyi becermesi lazım. Hayat hikâyesini bilmem lazım, nemrut mu değil mi anlamam lazım. Mesela bir sevgilim vardı, onun kompleksini gördüm, nevrozunu gördüm, ondan sonra yürütemedim. Şöyle bir şey oldu, “***”'ya gittik, orada bir ev vardı, orada buluşuyorduk, aile evi, yazlık gibi. Sonra bir yerde böyle aşağıda, sahilde rakı içiyoruz ama arkada, benim arkam dönük, bir grup oturuyor ve sesleri bize geliyor. Bu sevgilim de şeyden, lise mezunu. Baba müteahhitmiş, erken ölünce aile sorumluluğunu alıyor. İki kız kardeş bir erkek kardeşi var, anne var başta, bu ailenin direği oluyor ve okuyamıyor üniversitede. Ama çok okur, değişik de okur hani, ben çok az insanda gördüm Walter Benjamin'den haberi olan falan filan. Hatta bizim o çapkın arkadaşımla test sorumuzdur: “Anna Karenina'yı biliyor musun?” “He, filmi vardı.” diyorsa, “Bay bay!” “Oo, Tolstoy.” diyorsa, okey. (gülüyor) Böyle testler yaparız sevgili adaylarımıza. Neyse bu hani, Benjaminler, Horkheimerlar falan filan, değişik okumalar yapıyor. Fakat adam orada, şimdi benim arkamdaki grupta bir gazeteci varmış, şu an kim olduğunu hiç hatırlamıyorum, dönüp de bakmadım ve sesleri bize doğru geliyor. Bir şey tartışıyorlar, kahkahalar geliyor falan filan. Sevgilim o masadan gözünü ayıramadı, orada olmak istiyor ve şey cümlesi çıktı ağzından: “Ben eğer” dedi, “üniversite okusaydım,” ya da üniversite okusaydım dememiştir, “gazeteci olsaydım, hani bir köşe yazarı olsaydım, çok sağlam polemiklere girerdim bu gibi adamlarla.” gibi bir şey dedi. Bu mesela bana hiç tatlı gelmedi, sempatik gelmedi. Orada dev bir kompleks gördüm, üzüldüm. Patetik, evet asla olamayacaksın, çünkü işte, acı bir şey söyleyeceğim; maalesef üniversite eğitimi başka bir şey verir. Ortaokul, lise mezunu, onlar babalarımızın kuşağı. Diyorum ya sana annemin hidrosefalin dışında… O başka bir kuşak, orada verilen şey ayrı ama artık. Belki de ben şöyle büyütüyorumdur,

belki de şimdiki üniversitelerden de olmayacak, yani öyle bir şey olmuyor, kişi bazında bakmak lazım aldığı şey filan. Ama üniversitede verilen, üniversitenin kelime manasından gelen *universal*, evrensel bilgiye, o bilgiden bir parmak bal çalınması lazım. Ben "***" bölümünü nefret ederek okudum evet, sevmeyerek okudum ama ben bugün ekonomiye baktığımda neyin yanlış, herkes kadar, çok üstün bir şey olarak bahsetmiyorum yani, herkesten başka bir şey gördüğümü söylemiyorum ama başka bir bakış açım olduğunu düşünüyorum. Yani başka şeylerle bağlantılandırıyorum. Bu ekonomi işini başka disiplinlerle ekleyebiliyorum, kendi kafama göre yani, çok akademik anlamda değil. Ama onun bir faydası var. Bu adamcağız üniversite okumadığı için son derece azap içinde. Orada da belki benim narsistik kişiliğim devreye girip onu siliyor. Bu da benim narsisizmim, olsun o kadar. Orada benim hayranlığım gitmişti mesela ve orada da böyle işte, karısı ölmüştü, çocuğunu büyütüyordu ve ben "***"'ten ayrıldığım zaman işte ilk bu, psikologla da çözmeye çalıştığımız bu: İşte rüyamda da çıkan evlilik hikâyesini, şey olarak görüyordum, bir final, yani mutlu son, masalın sonu. Ama orada o şey yoktu çünkü şöyle dedi, "Kızım üniversiteye girene kadar ben onun hayatına kimseyi sokmam." Okey. Bir arkadaşımın da kocası şey dedi, "Ya kazanamazsa?" O zaman öbür sene vuslat. Ya kazanamazsa? (gülüyor) Çocuk kazandı, bitirdi, düşün yani ODTÜ mezunu oldu, adamın hayatında hâlâ kimse yok. İşte böyle, bizim bir yamuk bakışlarımız var aşka, ilişkiye dair. Ben çok yamuk bakıyorum yani, orada bir şeyleri düzeltmem lazım. Çok kafamızı da karıştıran şeyleri var hayatın, her ne kadar böyle oturup da yaşam koçlarının yazdığı kitapları ya da işte söylediklerini Youtube'dan falan dinlemediysem de, böyle *a priori* şeylere dönüşmüş bunlar. Mesela, bir insanı paket olarak, her haliyle sevmek. Tamam, ben de öyle görüyorum, sevdim, beni aldatıyor, bazen itiraf ediyor, bazen ben yakalıyorum. Şimdi her haliyle onu nasıl seveceğim ya? Sevmeli miyim? Nasıl seveceğim yani? Ha ben de bir gün, bir kere evet, bu ilişkiden kaçmak için denemelerim oldu. Zaten iki senede bir küseriz falan filan. Biriyle beraber oldum, bunu itiraf ettim, anlattım, gözlerinden yaşlar aktı ve o herifi tanıyor çıktı, yattığım adamı. Ve cevabı şu, "Benim üstüme nasıl onunla beraber olursun?" (gülüyor) Teflonla kaplı yani, en ufak bir üzüntü falan yok da narsisizme bak, benim üzerime nasıl? Ha, kim lazım sana, şeyle mi yatayım yani, Robert Downey Jr. olsa da yesek. Ne yapalım, bu vardı yani. Abi herifin şeye bak, duruşu, paradigmaya bak yani. E ben seni nasıl seveceğim, tam koşullu falan? Ay, koşulsuz işte ya da bütün paketi? Çok zor. Böyle bir şeyin içindeyim yani, Allah kurtarsın kendimi diyorum, lütfen. Ama işte böyle sakat yaşanıyor her şey, çok parametresi var bence, çok parametresi var. Mesela babama çok benzetiyorum, bayağı bildiğin Elektra kompleksi. Kokusu, ten, hayatı yaşayış; babam da böyleydi, gürül gürül yaşardı. Adam da öyle, nasıl yırtacağız? Tam tersi mi beni mutlu edecek, edebilir mi yani? Onlarla da işte kesişemiyorsun abi, yani denk olmuyor. Belki biraz şans işi, kısmet denen bir şans, tesadüf tanrısı da varsa bilmiyorum ama. Bir de şeyi söylemek istiyorum, bunun da üstünde durduğumuz için terapide ve bence bu birçok insanda var. Orta yaş bunalımı diye bir şey var. Bir kere menopoz başladı, bunları da biraz, yani ben çok uzatıyor muyum bilmiyorum ama mesela menopoz mevzu. Kadınların sır gibi sakladığı, çok utandığı… Bir arkadaşım dedi ki, "Regl olmayı çok özledim." Hani, 55 yaşındasın,

regl olmayı çok özledim. E, olmayacaksın çünkü her şey çok normal ilerliyor. Burada bir bozukluk yok, biz hayata yavaş yavaş veda ediyoruz, yavaş yavaş. Böyle yavaş yavaş öleceğiz, hani kafamıza da bir şey de düşebilir falan filan da, hayır, yavaş yavaş hayata veda ediyoruz. Üretkenliğimiz bitiyor ve bunda hiçbir saçmalık yok, o kadar normal ki. “Ölmek ne korkunç!” Abi, değil, o da değil. Ben psikoloğumun bir lafını hiç unutmuyorum ve orada gördüm ki hayatı ne kadar seviyor aslında. Ve o felsefe *background*u ona neler kazandırmış ve bu tedavi, terapilerde kullandığı felsefe. “Ben ölümümü de merak ediyorum.” dedi. O bir deneyim yani, orada bir şey yaşayacağız. Şey demiyorum; öbür tarafa gidip de ruhlar alemi falan filan, kendimizi bulacağız, zaten benim orada sevdiğim kimse yok. Ama orada bir merak var, hayata duyduğun o merak ölüme de olmalı ve onu da öylece kabul etmelisin. Ama menopoz konusu… “***” Film Festival'ine gitmiştim yıllar evvel, bütçeleri çok kısıtlıydı, “***” Üniversitesi'nin şeyinde kalmıştım, işte yatılı, çocukların, ne diyorlar ona ya? Kızların şeyinde, yurtta, pıtı pıtı bir odam var. Orada İspanyol bir kızın, sanırım gösterimi için bize Dvd’sini verdi, *Pause* diye bir şey, yani menopoz, hani hayatta bir durmak, *pause* diye. Bütün kıtalarda çekim yapmış ve bu menopoz olayını kadınlarla konuşmuş. Menopoz olayı batıda tam bir katastrof, bir apokalips olarak algılanıyor, Amerika ve Fransa tamamen kafayı yemiş, hormon alıyorlar, östrojen alıp hâlâ devam ettirmeye çalışıyorlar, çünkü östrojen yoksa cildim kuruyacak, kolajenler bitecek, pörsüyorsun, 45. yaşta pörsüyorsun, bu kadar basit. Bacaklarını da görüyorum yani, pörsük oluyor, tuhaf, Batı'da felaket, Güney Amerika çok iyi, Afrika zaten, Afrikalılar başka bir kafa. Orada kabilenin şefinin karıları, menopoza girenler doğuranlara yardım ediyor. Asla anlayamayacağımız başka bir evlilik kurumu tabii yani ve şey diyorlar, kanama kesildiği için demir kaybetmiyorsun ya zaten, orada beslenme meslenme, ağaç kökü yiyorlardı sürekli kazıp kazıp zaten. “Biz çocuğu olan eşlere yardımcı oluyoruz, ev işlerini biz üstleniyoruz, üstelik de daha güçlüyüz çünkü kanımız yerinde.” Bu kadar basit, bu kadar. Uzak Doğu desen şahane, bir kadın, “Çok daraldım menopoza girdiğim anda.” diyor. O ateş basmaları falan filan, rahip kocası, Shaolin rahibi mi, işte bir şey. Rahip mi ne bilmiyorum, onlar evleniyor mu? Neyse, bir rahipti. Herifin bakış açısına bak, Demiş ki, “Artık bizim doğaya gitmemiz lazım, senin şehrinde işin bitti, buradaki hayatın bitti.” Ve kırsala gidiyorlar, orada yaşıyor kadın, menopozda. Adam bunu düşünüyor ya, adam bunu göze alıp hayatını değiştiriyor karısıyla ve şey, bu, menopoz üzerine gördüğüm en verimli… Çünkü bu evrensel bir şey, hepsine ateş basıyor, hepsi ter içinde kadınların, oluyor bitiyor. Ama biz bunu hiç sağlıklı yaşamıyoruz abi. Birileri çok rahatsız bu durumdan, erkekler öyle. Çok yaşlı bir, yani yaşları ilerlese de ereksiyon devam ediyorsa ve bir cinsel iktidar kurmuşsa etrafta, istediği yaştan kadını ağına düşürebilir, ağına düşürebilir yani, ağ diyeceğim, gerçekten. Bir arkadaşımla konuşuyoruz burada Yalı'da, içerken, şey dedi, “Benim de senin gibi 15 yaş fark vardı aramızda. 60’larındaydı, 64 falan.” “İşte 40’lar oluyor, ilişkiler yaşıyor ama onlar geliyor.” diyormuş. Yani, birileri geliyor; genç, yaşlı, menopozlu, menopozsuz. Ama biz menopozlu “teyze” olarak, ben kendi hemcinslerimden çok şikayetçiyim, çok şikayetçiyim. Benden 7-8 yaş küçük, ben menopozda değildim o zaman ama çok rahatsız oldum, dertleri kadınlar, nevrotik. Menopozu ağır geçer herhalde nevrotiğin, onlarla

alay etti, “Iyy, menopozlu teyzeler bunlar da ya işte.” “Sen de olacaksın.” dedim. “On seneye bakar, sana da diyecekler.” Bazen diyorum, kadın kadının kurdu diye, kızıyorlar ama çok sinirleniyorum. Neyse o, onun densizliği olabilir ama. Menopoz çok tuhaf bir durum ve şeye bağlayacaktım bunu, yaşattığı korkulara. Mesela benim bu ilişkiyi sürdürmemin, bu saçma ilişkiyi sürdürmenin en önemli sebeplerinden biri, “Menopoza girdim, giriyorum, artık görünmez oluyorum, arzulanmaz olacağım. E bu adam beni şimdilik bir arzu nesnesi olarak görüyor.” Çok fanteziyle gerçeğin iç içe, bir arada olduğu bir şey yaşamak da bence, ben bunu çok özel bulurum mesela. Yani, birini hayal edebilirsin ya da mastürbasyon yaparken, ama seviştiğin kişi o hayal ettiğin kişiyse orada bir süper efekt oluşur, o kıymetli bir şey bence. Ya da işte, kendi içinde kıymetli, o kişi bazında. Mesela şöyle korkular var; şimdi 50 oldum, son geçen on seneyi hatırlamıyorum, 35'ten sonrasını hatırlamıyorum, e pıt diye 60 olacağım, 60'ta ne olacak? İnşallah menopoz sayesinde östrojen iyice düşer de cinsel arzularım olmaz, cinsellik olayı benden çıkar gider diye düşünüyorum mesela. Ama bir panik yok mu? Evet, biraz daha yaşamak istiyorum onu, bizi çok tufaya düşürücü şeyler. Ama kişisel olarak söylersem bence bunu herkes aynı yaşamıyor, yaşamayacak yani bu endişeleri. Belki mesela ben daha böyle, şu an çok boşluktayım, bizim sektör, yani basın sektöründe bir daralma var. İş bulmamız, bir de bu yaşta gençler dururken, ben zaten emekliyken, onu ben çok şey buluyorum. İş başvurusunda bulunmak bana kolay geliyor yani, işte bir harçlığım var yaşarım ama bir şeyler de yapmak istiyorum. Para için değil, ama başkasının alanını işgal etmek istemiyorum o yüzden şu anda, rölantideyim. İşte, bir siteye bedava yazıyorum, arkadaşım zaten, para şeyim çok fazla yok ama böyle de evin içinde hayat geçer mi, şimdi bir meşgalenin olması şart. O meşgaleyi bulamayınca gerçekten, en ilkel yapıda insan hayattan tatmin olma şeyleri ortaya çıkıyor. Tamam, arkadaşlarım var, geziyorum, tozuyorum ama bu adamla beraber olduğum zamanları da çok şey yapıyorum, özeniyorum, hoşuma gidiyor, iple çekiyorum, eğlence. Konuşmayı seviyoruz, kendi çapında sevgisini, evet, hissediyorum ama yani, patates. O cinsellik çok saatlerce sürebiliyor; bir endorfin, dopamin, seratonin, işte o, bir de oksitosin var, içine ettiğimin bağlılığı, çiftler arasında bağlılığı sağlayan işte. Hormonlara inanırım ben, bunlar çok fazla salgılanıyor. Çok mutlu eve dönüyorum, bütün o pürüzlü durumlar etkisini yitiriyor, önemini yitiriyor falan filan. Belki bir yanılsama ama hoş bir yanılsama. Gittiği kadar gidecek, ama bir panik var mı, var, evet. Bu da böyle.